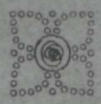

SK 13. 1744.

Liturgia
ja
Ristifoguduse
teised
Sumala teenistused.

Teine jagu.

Täiendavad palve lüsad pühade aegade- ja
päewade jaoks.

Liturgia
ja
Kristikoguduse
teised
Sumala teenistused.

Teine jagu.

Täiendavad palve lisad pühade aegade- ja päevade jaoks.

Keiserliku Arhiivi
Rm-kogu kink 1916.

W. Ehrenpreis'i trükk, Tallinnas 1914. a.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

60 801

Iseäralised seadused ja järgud

kiriku-aasta

Püha aegade- ja päewade jaoks.

Seadus

Palwetele j. n. e. kolme suurte pühade:

Jõulu, Ülestõusmise-püha, Relipühi eelajal,

nimelt 16. kuni 23. detsembrini — kesküdalast enne Palmipuude püha kuni kesküdalani enne Ülestõusmise pühi — reedest pärast Täewaminemise püha kuni reedeni enne Relipühi.

Igapäewastes teenistustes.

Sommiku- ja õhtu teenistustes ja Litaneis pärast wastust: Edule üles, oh Issand, aita j. n. e.; —

Enne Iduna- ja lühemais hommikuteenistustes, kui Litaneid ei peeta, edasi pärast Iduna- ja õhtuteenistustes pärast Issanda patwer; —

Kristuse tulemise ajal j. o. 18. kuni 23. (eelt 22.) detsembrini pärast neid wastu-
laulsiid: Oh Jumala tartus — tulewad harilikude werfilit afemel järgmised:

Meie waenlaste eest kaitse meid, oh Kristus:

K. Waata armulikult meie kitskuste peale.

Waata ärda meelega meie südamet kurbtuse peale:

K. Anna halastades Oma rahwa patud andeks.

Waata, Issand, Oma püha paiga ärarahwitamist:

R. Mõttele Oma koguduse peale, keda Sa wanast ajast Enesele oled pärinud.

Waata waeste ja mahajätute palwe peale:

R. Ja peasta ära surma lapsed.

Ära tule meid mitte katsma meie endist ülekohut mööda:

R. Pööra Oma käsi meie poole ja kauta ära meie patud.

Pane meile kohtumõistjad nagu ennemuiste:

R. Ja meie nõuandjad nagu hakatuses.

Alta oh Issand, Siionid Oma parema käe tuge-
wusega:

R. Ja lunasta ära õiguse läbi neid, kes Sinu poole pöörawad.

Wala wälja Oma Waimu nagu jõgesi pöudse maa peale:

R. Ja jahuta armulise wihmaga Oma nõdraks jaanud pärisosa.

Lase Oma preestrid endid ehitada õigusega:

R. Ja Oma pühad rõemjad olla.

Issand kuule meie palwet:

R. Ja lase meie hüüdmine Sinu ette tulla.

Etis järgneb tobe särestulew praeguse aja palwe, üffi lühemas hommiku- ja õhtuteenistustes, mil Pitaneid mitte ei peeta, tarwitakse seba palwet esimese kiriku eestpalwe asemel.

Palngem.

Rõigewägewam kõrgekskiidetud Jumal, Kes Sina Oma valet mitte ära ei peida mahajätute alandliku palwe eest ja Oma Waimu läbi kõik asjad Oma nõu täideminemisele juhid, meie täname Sind südamest, et Sina Oma koja seadused jälle ülles seadnud ja Oma kirikule uueste apostlid oled andnud. Meie täname Sind selle töö eest, mis

Sina nende teenistuse läbi oled teinud, ning palume Sind, võta seda püha tööd täielikult korda saata. Anna, et neile seitsmele inglile, kes Jumala ees seisavad, pasunad antaks. Läkita välja seitseküm- mend, et nad lähetsid kõigi linnadesse ja paikadesse, kuhu Sinu Boeg, meie Issand tahab tulla. Kogu Oma esikud kokku, et nad seisaksid Tallega Siioni mäel, ning läkita neid töölisti, keda Sina walmis- tad, Oma lõikusel. Weel palume meie Sind, täienda kiirelt Oma ärawalitute armu, ja kiirenda Oma armsa Poja tulemist ja riiki. Kuule meid, võta meid vastu ja halasta meie peale, oh halastaja Issa, Sinu püha nime auks, Jeesuse Kristuse, meie ainja Wahemehe ja Lunastaja pärast.

K. N amen.

Sellele järgnevad lühemas hommitu- ja õhtuteenistustes teine haritustudest pal- wetest kiriku eest, — enne- ja pärastlõunastes palweres kollektid, — aga Litaneis palwe: „Oh Jumal, kes Sina itka walmis oled“ j. n. e.

T ä h e n d u s: Kolme suurte pühade eelajal peetakse Litaneis teenistus ning selle peale pühitsetakse püha Eucharistiis, all- olewal wiisil.

Pühas Eucharistiis.

Au olgu Jumalal kõrges j. n. e.

(ja nimelt Nelipühi eel Sallaluuja'-ga.)

Kollekt.

Rõigewägewam Jumal, kes Sina Oma kirikule apostlid, prohwetid, ewangelistid, karjased ja õpetajad oled andnud: meie palume Sind, võta Sina kõlbulised ja truupid töötegijad Oma wiinamäele kutsuda, et meie Sinu püha seaduste kordasaatmise läbi kõik ühisele usule ja Sinu Poja tundmisele jõuaks ja täieks mehiks saaks

Kristuse täie ea mõedu järele, Kes elab ja walitseb Sinuga Püha Waimu ühenduses, üks Jumal igaweste.

A. Amen.

Epistli asemel:

Kirjatükki prohwet Jesaja (6. 1—8):

Ma nägin Issanda suure ja kõrge aujärje peal istuwat j. n. e.

Laul pärast epistelt.

Ole meie armuline, Jehowa! ole meie armuline, * sest meie oleme väga täis laitmist saanud, * Meie hing on väga täis saanud hooletumate hirwitamist * ja kõrkide laitmist.

Saada meie wangid tagasi, Jehowa! nõnda kui weejad lõuna pool. * Kes silmaweega külwawad, need lõikawad hõiskamisega. * Kes käib ikka peale ja nutab seemet külwi tarwis kandes, * see tuleb tõeste hõiskamisega, ja kannab oma wihkustid.

(Reispühi eel: Salletuuja.)

Püha ewangelium

(Matt. 9. 35—38):

Jeesus käis kõik linnad ja alewid j. n. e.

Präfationis

wõetakse ajalised lhad sisse. Soolu eest see, mis Kristuse tulemise ajal — ülestõusmise püha eel see, mis Palmipuude pühal. — Reispühi eel see, mis Saewannemise pühal.

Dhwripalwe.

Jseäranis palume meie Sind, waata maha Oma rahwa langenud seisukorra peale, kuule ja wõta wastu meie palwed ja alandlikud palumised, mis meie sel ajal Sinu ette toome. Wala Oma

Waimu rohkeste wälja terwe Oma ristikoguduse üle ja lahuta Omale kõlbawad ja jumalafartlikud mehed ära Sinu nõupidamise täielikuks lordasaatmiseks. Anna, et kõik, kes Sinu apostlite alla on kokku kogutud, usus ja lootuses kindlaste seisma jääksid kuni Issanda ilmumise päewani, ning et Sinu seitsekümmend saaksid wälja läkitatud selleks tööks, mis neil Sinu nõu järele on korda jaata. Läkitajalle Oma apostlid rahu ewangeliumi täie õnnistusega ja walmista kiirelt Oma terwet ristikogudust selle õnnistuse päewa peale, mil Sa Oma Poega läkitad, et meie Tema palet näeme õiguses ja rahus.

R. Amen.

Paul pärast püha õhtusöömaaega.

Rüll Sa tõused üles ja halastad Siioni peale * sest aeg on, et Sa tema peale armu heidad, seatud aeg on kätte saanud, * sest Sinu sulastel on hea meel tema kiwidest, * ja neil on hale meel tema põrmu pärast.

Siis wõtawad paganad Jehowa nime karta, * ja kõik maa kuningad Sinu au, * kui Jehowa saab Siioni ehitanud, * ja nähtud Oma au sees.

Palwe pärast püha õhtusöömaaega.

Oh Jumal, kes Sina meid neis pühas saladustes j. n. e. waata lhf. 54.

Sellepeale enne Jõulu Kristuse tulemise ajaks seatud palwe — enne Reipühi Täewanimise pühaks seatud palwe wiimats järgmine palwe:

Rõige halastajam Issa, kes Sina Oma ristikogudust nõnda imelikult oled loonud, et terwel ihul osa on iga liikme aust ja jõust, kui ka kannatamisest ja nõtrusest: kingi, meie palume Sind, et

neist pühadest saladustest osajamisi läbi Sinu terve ristikogudus elu kasvamist, uuendatud terwist ja Sinu Waimu ülewoolawat jõudu saaks Sinu püha nime auks, Jeesuse Kristuse, meie Jssanda läbi, kes elab ja walitseb Sinuga Püha Waimu ühenduses, üks Jumal igaweste.

R. Amen.

Kristuse tulemise ajal.

I g a s t e e n i s t u s e s .

K o l l e k t i d .

Kõigewägewam Jumal, kes Sina Püha Waimu jne. waata Iht. 11.

Selle järele järgmine kollekt:

Oh Jssand Jeesus Kristus, kes Sina enne Oma jne. Iht. 12.

Pühas Eucharistiis.

K o l l e k t i d .

Kõigewägewam Jumal, kes Sina Püha Waimu jne. waata Iht. 11.

Selle järele:

Oh Jssand Jeesus Kristus, kes jne. Iht. 12.

Paul pärast epistelt,

tui see lauldud saab.

Tilkuge, taewad, ülewalt kastet jne. ja Iht. 13.

Präfationis.

Pühapäewil täieksus püha Eucharisti pühitsustes, w. Iht. 25, pärast: „taewa-
liku saladuste sees.“

Ja sel ajal pühitseme meie rõemu ja hõiskamisega oma Jssanda e s i m i s t jne. Iht. 25.

Ohwripalwe.

Uinult pühapäewil.

Iseäranis mõtleme meie ja rõemustame jessinatšes eneste kiituse ohwris j. n. e. Iht. 32.

Paul pärast püha õhtusöömaaega.

Ülem tarkus ehitas Dmale koja j. n. e. Iht. 50.

Palwe pärast püha õhtusöömaaega.

Oh Jumal, Kes Sina meid j. n. e. w. Iht. 54.

Oh Issand Jeesus Kristus, meie Jumal, j. n. e. Iht. 55.

16. detsembril,

algawad kolme suurte pühade eelaja palwed: waata Iht. 147.

18. kuni 23. detsembrini.

Rõigis palweteenistustes

mis tõige Kristuse tulemise aja tarwis seatud kollektile: „Oh Issand Jeesus Kristus, waata Iht. 12 weel juurde wõetaks:

Kollekt.

Rõigewägewam Jumal, meie palume Sind, anna Oma rahwale armu, walwamises Sinu Poja, meie Issanda tulemist wodata, et kui Ta üles tõuseb Sinu paremalt käelt, maad katsma õiguses ja Sinu rahwast õnnistusega, Tema meid mitte pattude sees magamast ei leiaks, waid truuwid Tema teenistuses ja rõemjad Tema au kiituses, et meie Temaga Talle pulma lähets; sellesama Jeesuse Kristuse, meie Issanda pärast (Kes elab ja walitseb Sinuga Püha Waimu ühenduses, üks Jumal igaweste).

R. Amen.

Enne- ja pärastlõunastes palvetes, kui ka lühemais hommiku- ja õhtu teenistustes.

Pärast Issanda palwet (kui aga Vitaneid peetatse — tohe pärast termitust) järeltulewad wastulaulud (põlviil):

Dh Jumala tarkus ja Tema Sõna, mis Kõige-
förgemast wälja läheb ja algust ning lõppu ümbritseb,
mis wäe ja õrnusega kõiki asju seab ja juhatab: tule Sa
ja juhata meid tundmise tee peale:

R. Tule, Issand Jeesus.

Dh Issand Jumal Israeli koja walitseja, kes Sa
Moosesele oled ilmunud kibuwitja põesas tuleleegis ja
temale Siinai mäel käsu õpetuse oled andnud: tule ja
peasta meid ära Oma wäljasirutatud käewarrega.

R. Tule, Issand Jeesus.

Dh Jesse juur, kes Sa seisad kõige rahwa lipuks,
kelle ees kuningad oma juu finni peawad, kelle ette kõik
paganad peawad kummardama: tule ja peasta meid ära
ja ära wiivi mitte kauem:

R. Tule, Issand Jeesus.

Dh Taaweti wõti, Israeli koja walitjuse kepp, kes
Sina lahti teed ja ükski ei pane finni; kes sina finni
paned ja ükski ei tee lahti: tule wii wangihoonest wälja
need, kes on seotud:

R. Tule, Issand Jeesus.

Dh ülestõusmine kõrgest, igawese walguse jära,
õiguse päike: tule ja walgusta neid, kes istuwad pime-
duses ja surmawarjus:

R. Tule, Issand Jeesus.

Dh paganate Kuningas, Israeli Jumal ja tema
Õnnistegija, ärawalitsetud nurgakiwi, kes Sina mõlemad
üheks teed: tule ja lunasta ära Oma loomad, keda Sina
põrmust oled walmistanud:

R. Tule, Issand Jeesus.

Oh Imanuel, meie Kuningas ja Kājuandja, kõige rahwaste ootus ja igatus: tule meie õnnistuseks, oh Issand, meie Kralunastaja ja Jumal.

R. Tule, Issand Jeesus.

Oh Israeli karjane, Issand üle Taaweti koja, kelle wäljaminek algusest ja igawesest ajast on olnud: tule ja karja Oma rahwast Oma wäega ja walitse tema üle kohtu ja õiguwega:

R. Tule, Issand Jeesus.

Sellepeale tulewad 18. detsembrist kuni 23. (ehk 22.) ennelõunat, nii tihti kui Eitaneid mitte ei peeta nende istsapruunitawa wersifikite asemele, need mis kolme suurte pühade eelaja palwete seaduses on ette kirjutatud: „Meie waenlaste eest kaitse meid“ j. n. e. ja kõit muu edasi nagu lehekülj 147 j. n. e.

Saab aga Eitaneid peetud, siis saab wastulaulude järele esmalt peale hakatud: „Issand halasta meie peale“ j. n. e. ja Eitaneiga kuni selle wastuseini: „Oh Issand tõuse ülesse“ j. n. e. mindud, siis see ülemine seadlus tähelepandub ja sellega edasi mindud kuni lõpuni, waata ülewal lehekülj 147 j. n. e.

23. (ehk 22.) detsembril peale lõunat tulewad wastulaulude järele harilikult wersifiked ja selle järele kõit kui harilikult.

Igal juhtumisel saawad aga pärast oma harilitu koha peal sisse wõetud aja tollektideist pruugitud ja nimelt, kui tarwitat siis wiimane autitusega. Mõned neist pruugitakse ta Eitaneis enne lõpetuse palwet.

Oh Jumal, meie palume Sind, tule meid katsuma ja puhasta meie südametunnistust, et, kui Sinu Poeg, meie Issand Jeesus Kristus, tulema saab, Tema meid kõlbulikud ja walmis leiaks Oma ilmumisel; sellesama Jeesuse Kristuse, meie Issanda pärast.

R. Amen.

Kõigewägewam Jumal, kingi, et kõik see tarwiline töö, mis meil Sinu ristikoguduse teenistuseks ehk selle maailmale teha on, meid mitte tagasi ei hoiaks, waid et meie Sinu Poja tulemisel Temale rõõmuga wastu ruttaks, sellesama Jeesuse Kristuse, meie Issanda pärast

R. Amen.

Kingi kõigile Oma majalistele, oh kõigewägewam Jumal, et nemad usinad oleksid häis tegudes ja

kõigist südamest igatseksid Sinu Pojale, meie Issandale Jeesusele Kristusele, kui Ta tuleb, vastu minna, et nemad, Sinu paremale kaele pandud, Sinu halastusest Sinu igaweses riigis saaks õnnistatud; sellesama Jeesuse Kristuse meie Issanda läbi.

R. Amen.

Ära ole kaugel, oh Issand, meie palume Sind, nendest, kes Sind tões ootavad, et, kui Sinu Poeg, meie Issand Jeesus Kristus, tulema saab, neid niisugustes tegudes leitakse, mis Sinu meelepärast on; sellesama Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Ringi, oh Issand, meie palume Sind, et kõik, kes õiglased südamest on, rõemustada võiks, usu ühenduse sisse kokku kogutud saada, et, kui Sinu Poeg, meie Dnnistegija tulema saab, meie Lemale laitmata vastu lähetsime kõige Tema pühade osasamisest, sellesama Jeesuse Kristuse meie Issanda läbi, Kes elab ja walitseb Sinuga Püha Waimu ühenduses, üks Jumal igaweste.

R. Amen.

23. detsembril

— ehk kui see pühapäewa peale langeb, juba 22. detsembril pühitseatakse enne lõunat pärast Eitaneid püha Eucharistii selle seaduse järele nagu lehekülj 149. Palwed kolme suurte pühade eeli pruugitakse weel tord kõigis selle päewastes-teenistustes.

24. detsembril, kui Jõulu laupäewal.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes fina Püha Waimu j.n.e. waata Iht. 11.

Oh Issand Jeesus Kristus, Kes Sina enne Oma esimest tulemist j. n. e. waata Iht. 12.

Rõigewägewam Jumal, meie palume Sind, anna
Dma rahwale j. n. e. lhf. 153.

Rõigewägewam Jumal, kes Sina meile oled arnu
andnud j. n. e. lhf. 7.

**Enne- ja pärastlõuna teenistustes, ka lühemais hom-
miku- ja õhtu teenistustes.**

Wastulaulud:

Oh Jumala tarkus j. n. e. lhf. 154.

Kollektid.

— nagu hommitu teenistuses: waata ülewal; millele mõned neist palwetest juurde lisa-
takse, mispärast wastulaulust: Oh Jumala tarkus jne. tulewad, waata lebetilg. 154.

Pühas Eucharistiis.

„*Au olgu Jumalal kõrges; jelle asemele (ehk kui see pühapäewal on, enne
seba) järestulewad wastulaulud (põlweil):*

Silkuge, taewad, ülewalt kastet, * ja ülemad pil-
wed tehku woolama õigust. * Oh Issand, ära ole mitte
liiga wihane * ja ära mõtle mitte ikka meie ülekohtu
peale.

Waata, Sinu püha mehe linn on kõrbeks jaanud; *
Siin on tühi Jerusalemm häwitatud. * See Snu püha-
duse ja austuse linn, * kus sees meie wanemad Sind on
kiitnud.

R. Silkuge, taewad, ülewalt kastet, * ja ülemad
pilwed tehku woolama õigust.

Meie oleme pattu teinud, oh Issand, meie oleme
kõik kui roojased, * meie oleme närtsinud kui puulehed
ja meie patud puhuwad meid ära kui tuul. * Sina oled
Dma pale meie eest warjule pannud * ja lased meid ära
nõrkeda meie ülekohtu sees.

R. Silkuge, taewad, ülewalt kastet, * ja ülemad
pilwed tehku woolama õigust.

Waata oh Issand Oma rahwa wiletsuse peale * ja läkita Teda, Keda Sina läkitada tahad; läkita Talle, et Ta oleks kõige maailma walitseja * et Ta meie pealt ärawõtaks meie wangi põlwe ifet:

R. Tilkuge, taewad, ülevalt kastet, * ja ülemad pilwed tehku woolama õigust.

Eröösti Oma rahwa südameid, oh Issand, * ja lasse ligi tulla Oma õnnistust; * päästa meid ära sest Sina oled meie Jumal, * See kes Püha on Israellis, meie Lunastaja:

R. Tilkuge, taewad, ülevalt kastet, * ja ülemad pilwed tehku woolama õigust. * Maa tehku ennast lahti ja kõik tehku õnnistuse sugu, * ja kaswatagu ühtlasi õigust.

Sellepeale — ehk pühapäewal kui weel järeletulew: „Mu olgu Jumalal kõrges“ on laulutud — astub tselebrant pühapäega sisse ja ütleb:

Issand olgu teiega:

R. Ja sinu waimuga.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, kes Sinu Püha Waimu jne. waata Ihk. 11.

Oh Issand Jeesus Kristus, kes Sina enne Oma, esimest jne. waata Ihk. 12.

Selle järele päewakollekt:

Kõigewägewam Jumal, kes Sina meile oled armu andnud, Sinu jne. Ihk. 7.

Epistel.

(Tiitus 2, 11—14).

Paul pärast epistelt.

Tema ilmub kui koidupuna, jne. Ihk. 13.

Püha ewangelium.

(Joh. 3, 13—19.)

Pühapäeval tähistus püha Euharistia pühituses w. Ioh. 25, pärast „t a e w a t i t u s a l a d u s t e j e e s.“

— Ja sel ajal pühitseme meie rõemu ja hõistamisega Oma Issanda jne. waata Ioh. 25

Dhwripalwe,

ainult siis kui 24. detsember 4. kristuse tulemise püha peale langeb.

— Iseäranis mõtleme meie ja rõemustame jne. waata Ioh. 32.

Palwe pärast püha õhtusöömaiega.

Dh Jumal, Kes Sina meid neis jne. w. Ioh. 54.

Dh Issand Jeesus Kristus meie Jumal, Kes Sina jne. waata Ioh. 55, wiimaks:

Anna, oh Jumal, meie palume Sind, jne. Ioh. 55.

25. detsembril, kui Jõulupühal.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündinud Poja j. n. e. waata Ioh. 7.

Sellejärele järgmised:

Kõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sina meie oled andnud seda päewa (— oktaawis: neid päevi —) Sinu Sõna lihaksjaamise ja Tema sündimise mälestuseks õndsast neitsist Mariast pühitseda: anna Oma rahwale niisugust osasaamist jellest mis meie pühitseme, et meie, kes Sinu armu läbi äralunastud ja wastuwõetud oleme Sinu laste aruse, kõikumata Sinu lapse põlwe seisuses kindlaks jääme, sellesama Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Kingi Oma rahwale, meie palume Sind, oh Issand, niisugust kindlat usu julgust, et meie Sinu ainusündinud Poja teenistuses, Kes enne igawest aega Sinu juures, Sinu austuses elas ja aja sees, kui Sel päewal, öndsast neitsist Mariast meie liha tõsiduses sündis, kõigist praeguse elu tahtustest päästetud ja tulewases elus kadumata rõemu sisse üles wõetud saaks; jellesama Sinu Poja Teesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Lõpuks laudakse ka hommitu teenistuses Sakaria tiituse laulu asemel *M a r i a* tiituse laul:

Minu hing austab wäga j. n. e. waata lhf. 143.

Ühemaalais palweteenistustes.

S ä h e l e p. Langes Jõulupüha testnädala eht reede peale, siis ei saa Litanei mitte peetud.

Kollektid.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina otse kui (— okta-
wis: neil päewil —) sel päewal Oma püha Poja sün-
dimise läbi maailma sisse, Oma tõsist walgust meie pime-
duses oled ülestõusta lastnud: kingi, nõnda kudas Sa
meile oled andnud, sel ajal, jelle, Tema inimeseks saa-
mise saladuse sisse uskuda ja sest jumalikust loomusest
osaliseks saada, et meie ka tulewases maailmas alati
Tema juures wõiks elada Tema riigi au sees; jellesama
Teesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Sellejärele need kollektid nagu hommituteenistuses lehekülj 159 ja teised
palwed, nagu itta.

Püha Eucharistiis.

Au olgu Jumalale kõrges j. n. e. Halleluuja

Kollekt.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündi-
nud Poja oled andnud j. n. e. lhf. 7.

Epistel.

(Hebraea 1, 1—12.)

Paul pärast epistelt.

Paulge rõõmsaste taewad, sest Jehowa on seda teinud; * j. n. e. Ihk. 13.

Iõdu pühal kfatatse weel juurde hümnus „Et tulge, tõik usklikud“ waata Iht. 13.

Püha ewangelium.

(Johann. 1. 1—14.)

Athanasiuse usutunnistus.

(waata lehekülg .)

Ohwertorium

peetatse nagu pühapäiwil.

Präfatfionis.

Pühapäiwil suuremates teenistustes, waata Iht. 24. pärast: — inimeseks faanud meie õnnistufets.“

Ohwripalwe.

— Ja nüüd iseäranis toome meie Sulle jeda tänu-ohwrit rõemuga, j. n. e. Ihk. 33.

Paul pärast püha õhtusöömaaega.

Issand, nüüd lasjed Sina Dma sulase rahus ära minna jne. Iht. 51.

Palwe pärast püha õhtusöömaaega.

Oh Jumal, Kes Sina meid nende püha saladuste jne. waata Iht. 54.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina meile sel pühäl päewal (— ajal) oled jne. lhf. 55.

Te Deum laudatse kõigis kogudustes.

Jõulu oktaawis,

ainult mitte Issanda ümberlõikamise päewal.

Kõigis palweteenistustes.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündinud Poja oled andnud jne. waata lhf. 7.

Kõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sina meile oled andnud jne. waata lhf. 159.

Pühas Eucharistiis.

Au olgu Jumataste kõrges ja epißli laulu järelse, kui neld laudatse

— Halleluuja.

Kollekt nagu Jõulu pühäl, waata lhf. 7.

Kirjatükid, Präfatsionisija, laul ja palwe pärast püha
Theofobmaaga, lõik nõnda kui Jõulupühäl, waata lhf. 160 jne.

Esimesel jaanuaril, meie Issanda ümberlõikamise päewal.

Kõigis palweteenistustes.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündinud Poja oled j. n. e., waata lhf. 7.

Kõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sina meile oled andnud j. n. e. waata lhf. 159.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma kõrgets-
kiidetud Poja j. n. e. waata Ihf. 8.

Pühas Eucharistiis.

Au olgu Jumalale kõrges j. n. e.
— Halleluuja.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündi-
nud Poja j. n. e. waata Ihf. 7.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma kõrgets-
kiidetud Poja j. n. e. Ihf. 8.

Epistel.

(Kolojs. 2, 8—17.)

Paul pärast epistelt.

Rahwas, mis käis pimeduses j. n. e. Ihf. 14.

Püha ewangelium.

(Luut. 2, 15—21.)

Präfatšionis,

nõnda kui Jõulupühal, waata Ihf. 26.

Ohwripalwe.

— Iseäraniis mäletame meie oma Isšanda, meie
Jumala j. n. e. Ihf. 33.

Paul pärast püha õhtusöömaaega.

Isšand, nüüd lased Sina Oma sulase * rahus ära
minna * j. n. e. Ihf. 51.

Palwe pärast püha õhtusöömaaega.

Oh Jumal, Kes Sina meid nende püha ajalaja
asjade j. n. e. waata Ihf. 54.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina meile sel kallil ajal j. n. e. waata Ihf. 55.

Witnats:

Meie täname Sind, oh Issand, meie Jumal, nendefinaste Sinu heategemiste eest; ja nõnda kui Sinu Poeg, meie Issand, sai ümber lõigatud ja käsku on täitnud, et meie ewangeliumi armu wabaduse sisse saakšime ülesse wõetud: nõnda anna, et meie, kes meie Tema ihust ja werest oleme osalisteks saanud, Tema õiguse wilja wõikšime kanda, kõiges südame ja waimu pühitsuses; Sellesama meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi, Kes elab ja walitseb Sinuga Püha Waimu ühenduses, Üks Jumal igaweste.

A. Amen.

Issanda ümberlõikamise oktaawis.

Rõigis palweteenistustes.

Kollektid.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma kõrgetskiidetud Poja j. n. e. waata Ihf. 8.

Pühas Eucharistiis.

Kollekt nagu eespool.

Pärast „Au olgu Jumalale kõrges“ ja epistli laulu: „Rahwas, mis täis pimeduses“ j. n. e. kui neid lauldasie siis

— **Halleluuja'ga.**

Kirja üldid, nagu ümberlõikamise pühal; kui aga 1. jaanuar pühapäewa peale langeb, siis loetaksie 8. jaanuaril Room. 12. 1—5 ja Luut. 2, 41.

Dräfatstioni kirjajärg ja laul pärast püha õhtusöömaaga nagu ümberlõikamise ajal; teine palwe pärast püha õhtusöömaaja palwet on järgmine:

Meie täname Sind, oh Issand, meie Jumal, nendefinaste j. n. e. waata Ihf. 55.

Ümberlõikamise ottawist kuni Palmipuude pühani,
ainult mitte Jofanda templiſe ettepanemise päewal ja selle ottawi ſeef.

Kõigis teeniſtustes.

Kollekt.

Dh Jumal, Kelle kõrgetskiidetud Poeg on ilmunud, et Tema kurati teod j. n. e. Iht. 8.

Pühas Eucharistiis.

Kollekt.

Dh Jumal, Kelle kõrgetskiidetud Poeg on ilmunud j. n. e. waata Iht. 8.

Paul pärast epistelt.

Rahwas, mis käis pimeduses j. n. e.; Iht. 14.

Kõit muu nõnda kui itta.

Teisel weebruaril, kui Jeesuse templiſe ettepanemise päewal.

Kõigis palweteeniſtustes.

Kollektid.

Dh Jumal, Kelle kõrgetskiidetud Poeg on ilmunud j. n. e. waata Iht. 8.

Kõigewägewam, igawene Jumal, meie j. n. e. Iht. 8.

Pühas Eucharistiis.

Au olgu Jumalale kõrges j. n. e. — Salletuufa.

Kollektid.

S ä h e l e p a n n a: Kui pühapäewal, ſis wdetatſe edmale kollekt:

Dh Jumal, Kelle kõrgetskiidetud Poeg j. n. e., waata Iht. 8.

Wuidu ainult järgmine:

Rõigewägewam, igawene Jumal, meie palume alandlikult Sinu üle wäga j. n. e. Iht. 8.

Epistli asemel.

Kirjatükk prohwet Malatia raamatust (3. 1—5).

Paul pärast epistelt.

Ennis on see, kes on uskunud * j. n. e., Iht. 14.

Püha ewangelium.

(Luut. 2, 22—40.)

Dhwrupalwe.

Iseäranis palume meie Sinu heldust, et nõnda kui Sina j. n. e. Iht. 33.

Paul pärast püha õhtusöömaaeaga.

Issand, nüüd lasjed Sina Oma sulase j. n. e. waata Iht. 51.

Palwe pärast püha õhtusöömaaeaga.

Dh Jumal, kes Sina meid nende püha j. n. e. waata Iht. 54.

Dh Issand, kes Sina waga Simeoni j. n. e. Iht. 56.

Issanda templisse ettepanemise püha oktawis.

Igas palweteenistuses.

Kollektid.

Dh Jumal, Kelle kõrgetskiidetud Poeg on ilmunud j. n. e. waata Iht. 8.

Rõigewägewam, igawene Jumal, meie j. n. e. waata Iht. 8.

Pühas Euharistiis.

Pärast „Au olgu Jumalal tõrges“ ja epistli laulu, kui need laudakse, siis

— Halleluuja'ga.

Kollektid pühapäivil nagu nädala palweteenistustes, 2. weebruari kollekt aga ilksi.

Kirjatükid nagu 2. weebruaril.

Epistli laul, kui seda laudakse, laul pärast püha õhtusöömaega kui ka palwe pärast püha õhtusöömaega, nõnda kui 2. weebruaril.

Langeb 2. weebruar pühapäewa peale, siis pruugitakse 9. weebruaril tõit jälle nagu harilikult.

Reknuädalal enne palmipuude püha

algavad kolme suurte pühade eelaja palwed (waata lehekülg 147 j. n. e.)

Palmipuude pühal.

Rõigis palweteenistustes

wõdetakse pärast „kolme suurte pühade eelaja palweid“ waata lehekülg 147, pärast päewa kollekti, (waata all) weel Kristuse tulemise kollekt juurde:

Oh Issand, Jeesus Kristus, Kes Sina enne Oma esimest tulemist j. n. e. waata Ihf. 12.

Pühas Euharistiis.

Kollekt.

Rõigewägewam Jumal, meie palume Sind, waata armuga maha nende Sinu j. n. e. Ihf. 9.

Epistel.

(Wilipp. 2, 5—11.)

Laul pärast epistelt.

Oh Jehowa, meie Issand! kui auline on Sinu nimi kõiges maailmas * j. n. e. Ihf. 14.

Püha ewangelium.

(Matt. 21, 1—17.)

Präfationis.

Väielikkus teenistuses, w. lhf. 24; pärast: — „ja ristifurma eest“ :

— Sest Tema on meie eest furnud, see õige üles-
kohtuste eest j. n. e. lhf. 26.

Lühemais teenistustes aga:

— Meie kiidame Sind, Sinu ainusündinud Poja,
meie Ünnistegija Jeesuse Kristuse kalli kannatamise ja
ristifurma eest. Sest Tema on meie eest furnud j. n. e.

Paul pärast püha õhtusöömaaga.

Kes meie ristmise läbi oleme maha maetud * Sinuga,
oh Kristus, meie Jumal * j. n. e. lhf. 51.

**Esmaspäewal, teisipäewal ja keskpäewal enne Üles-
tõusmise püha.**

Sommiku- ja õhtu-teenistustes.

Kollektid.

Rõigewägewam Jumal, meie palume Sind, waata
j. n. e. waata lhf. 9.

Sellepeale järestulewad kollektid:

Rõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sina Oma
südamelikku halastust mööda inimesesoo vastu Oma
Poega oled läkitanud meie liha Oma peale wõtma ja risti-
furma kannatama, et kõik inimesed Tema sügawa alan-
duse eeskjuu järelle käima peawad: anna armulikult, et
meie Tema kannatliku meele eeskjuu järelle käiksime ja
ka Tema ülestõusmise osalijeks saaksime; Sellejama meie
Issanda Jeesuse Kristuse läbi.

R. Amen.

Oh Jumal, Kes Sina meie pärast Oma armastud Poega Jeesust Kristust oled ära andnud, teotust täis ristisurma kannatama, et meie kuradi väest päästetud ja kõigest ülekohtust puhastatud saaks: anna Oma sulastele, meie palume Sind, et Tema risti läbi patu ihu meie sees hävitatud saaks ja meie Tema ülestõusmise wäe läbi edaspidi uudes elus käime: Sellesama Jeesuse Kristuse, meie Jõhanda kalli teenistuse pärast.

K. Amen.

Tähele panna: Need kollektid pruugitakse igas hommitu- ja õhuteenistuses kuni Suure Reedeni.

Lühemais palweteenistustes

wõetakse igatord nädala kollektile peale nende kahe ülemise weel järeltulew kollett juurde:

Ole meie ligi Oma abiga, oh Jõhand meie õnnistuse Jumal, et meie rõemuga wõiks Sinu wägewa tegude tähelepanemiseks ligi astuda, kellega Sina meile elu ja suremata põlwe oled walge ette toonud; Jeesuse Kristuse, meie Jõhanda läbi.

K. Amen.

Tähele panna: Kõigis palweteenistustes tuleb „kolme suurte pühade eelaja palwete“ järel iga kord wiimaks weel Kristuse tulemise aja kollekt: „Oh Jõhand Jeesus Kristus, Kes Sina enne Oma j. n. e. waata lht. 12.“

Kesknädalal enne Ülestõusmise pühi

pruugitakse enne Iõunat Litaneis weel kord „kolme suurte pühade eelaja palwed“, ja peale palwet magama läinute eest tuleb teine, kolmas ja neljas kollett möödaläinud päewadest, waata ülemaal lht. 168.

Sellepeale püh as Eucharistiis nagu lehekülj 149 j. n. e.

Suurel Rehapäewal.

Sommikuteenistuses

kui ka enne- ja pärast Iõunateenistuses pruugitakse kollektid nagu sellenädala möödaläinud päewades, waata ülemaal lht. 168.

Püha Eucharistiis,

mis pärast lõunat pühitseatakse: „Au olgu Jumalale kõrges“ j. n. e.

— Halleluuja.

Kollekt.

Oh Issand Jeesus Kristus, kes Sina Oma wiimasel õhtusööma ajal j. n. e. Iht. 9.

Epistel.

(1. Kor. 11, 17 x.)

Laul pärast epistelt.

Minu hing, kiida Jehowat, * j. n. e. Iht. 15.

Püha ewangelium.

(Joh. 13.)

Präfatšionis.

— Sest Sina oled meid lahti ostanud igawesest surmast ja meie igawese j. n. e. Iht. 26.

Ohwripalwe.

— Iseäranis palume meie Sind sel päewal, millal meie Snnistegija j. n. e. Iht. 34.

Laul pärast püha õhtusöömaega.

Mina olen südamest igatsenud j. n. e. Iht. 51.

Palwe pärast püha õhtusöömaega.

Rõigewägewam Jumal, kes Sina, kui Sa paasatalle söömaega sisse seadsid j. n. e. Iht. 56.

Pärast püha õhtusöömaaja palwet kantakse suureks needeks ettepühitsetud sakrament pühalikult oma alalhoidmise paika täärtambriksje. Sell ajal kui see sünnib, laulab kogudus:

Taaweti laul 2.

Mitspärast jootsewad paganad murdu kocku j. n. e.

Kui teenrid jälle altari ees sefawad:

Au olgu Issale j. n. e.

Sellepeale loeb tselebrant Johannese ewangeliumist 14—17 peatükini järeltulewa ees- ja lõppu sõnadega:

Meie Issanda ja Ünnistegija Jeesuse Kristuse kõned
öösel enne Tema kannatamist.

„Siis ütles Jeesus Oma jüngerite vastu: Teie
jüda“ j. n. e. lõpuks.

Siin lõppewad meie Issanda j. n. e.

nagu eespool.

Selle peate Te Deumi asemel järeltulew kütuse laul:

Moosese laul.

1. Ma tahan Jehowale laulda, sest Ta on
wäga kõrgeks saanud * hobused ja nende rüütlid on Ta
meresse heitnud. * Minu rammu ja minu laul on Je-
howa * ja Ta on mulle ärapeastmiseks.

2. See on mu Jumal ja ma tahan Teda kiita, *
Ta on minu isa Jumal, ja ma tahan Teda kõrgeks
tõsta. * Jehowa on sõjamees, * Jehowa on Tema nimi.

3. Ta on Warao wantrid ja tema wäe meresse
heitnud, * ja ta ärawalitud ülemad pealikud on kõrkjate
meresse waonud. Mere hauad on neid katnud, * nad
läksid alla sügawusse, nõnda kui kivi.

4. Jehowa, Su parem käsi on Oma au üles-
näidanud wäega, * Sinu parem käsi, Jehowa murrab
waenlase kurjaste maha. * Oma wäga suure kõrguse
läbi * tõukad Sa need maha, kes Su vastu seisawad.

5. Sa lased Oma tulise wiha wälja, * see põle-
tab nad ära kui kõrred. * Sinu nina hinge läbi on wesi
kõrgesse tõusnud, * woolas wesi seisid kui hunnik.

6. Mere hauad on tarretanud mere keskpaigas. *
Waenlane ütles: Ma tahan taga ajada, * kätte saada,
ja saaki ära jagada, * minu hing peab sest küll saama.

7. Ma tahan oma mõega wälja tõmmata, * mu
käsi peab nad ära ajama. * Sa puhusid Oma tuulega,
meri kattis neid; * nemad waosid põhja, kui seatina suure
lange wee sisse.

8. Kes on kui Sina wägewate seast, Jehowa? * Kes on kui Sina, kes auline pühitsuses? * Sa oled kartuse ja kiituse wäärt, Kes Sa imet teed * Sa sirutasid Oma parema käe wälja, maa neelas neid ära.

9. Sina juhataksid Oma heldusega seda rahwast, * kelle Sa oled äralunastanud; * Sa saatsid neid tasa Oma wäe läbi * Oma püha hoone juurde.

10. Rahwas kuulsid, nemad wärisesid, * ahastus wõttis Wilisti rahwa finni. * Siis tundsid Edomi wärs- tid hirmu, Moabi suured isandad, neid wõttis wabisemine finni, * kõik Kanaani rahwas sulasid ära.

11. Jälestus ja ehmatus langes nende peale, * Sinu suure käewarre läbi * jäid nemad wait kui kivi, * seni, kui Su rahwas, oh Jehowa, läbi käis, mis Sa oled Enelele saatnud.

12. Kül Sa wiid neid ja istutad neid * Oma päris osa mäe peale, * sinna paika, mis Sina, Jehowa, Enelele elumajaks teed, * sinna püha paika, mis Sinu käed, Issand, finnitawad.

13. Jehowa on Kuningas * ikka ja igaweste. * Paulge Jehowale, sest Ta on wäga kõrgets saanud, * hobused ja nende rüütlid on Ta meresse heitnud.

Au olgu Issale j. n. e.

Suurel Reedel.

Ennelõunane teenistus. Sakatusse palwe.

Palugem.

Rõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sina Oma südamekiku halastust mööda inimesesoo wastu Oma Poja oled läkitanud, meie liha Oma peale wõtma ja

ristisurma kannatama, et kõik inimesed Tema sügawa alanduse eestjuu järele käima peawad: anna armulikult, et meie Tema kannatliku meele eestjuu järele käitšime ja ka Tema ülestõusmise osalijeks saaksime; Sellesama meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi.

R. Amen.

Issand, halasta meie peale.

R. Issand, halasta meie peale.

Kristus, halasta meie peale:

R. Kristus, halasta meie peale.

Issand, halasta meie peale:

R. Issand, halasta meie peale.

Kirjatükk,

mille ajal kogubus püsti seisab, saab järgmisel wiisil peale halatud ja lõpetatud :

Siin algab meie Issanda ja Ünnistegija Jeesuse Kristuse kannatamiselugu, nõnda kudas see pühast Matteusest (26, 36—27, 54) üles on pandud.

„Siis tuli Jeesus Oma jüngritega“ j. n. e.

Siin lõpeb meie Issanda ja Ünnistegija kannatamise lugu.

R. Au olgu Sulle, oh Issand.

Sellepeale u futunnistus, terwitus, wõrsilled ja Issanda palwe, nagu itta.

Siis need järestulewad kirjatükid ja palwed Issanda kannatamiseloo ütsiku sündmuste üle ja iga palwe järele ettetirjutatud Teaweti laul.

Au olgu Sate j. n. e. laudakse alles wiimase Saaweti laulu järele.

Siimene kirjatükk.

(Jeremia nutul. 2. 1—20.)

Siimene palwe.

Oh Issand Jeesus Kristus, ei iialgi olnud üht walu nii kui Sinu walu, mis Sina kannatasid kõigewägewama Jumala hirmsa wiha päewal. Sinu hing oli kurb surmani; Sinu higi langes kui suured were tilgad maa peale. Meie patud olid Sinu walude põh-

jus; meie süü rufus Sind maha ja täitis Sinu hinge kartuse ja surma ahastusega. Enne igawest aega olid Sina õnnis, elades Isa juures Püha Waimu ühenduses ja ärarääkimata austuses. Meie pärast oled Sa inimeseks saanud, ja kõikis asjus said Sa meie sarnaseks, ometigi ilma patuta, et Sinu puhas ja roojastamata süda võiks meie sügawa wiletsuse üle äraft meelt tunda. Nõnda oled Sa patu kibedust maitšnud, tema koormat Dmas puhas hinges tundnud ja iseennast ära andnud, et suure pimeduse jälestusega saada üle warjatud.

Anna meile, oh Isjand, meie palume Sind, niisugust jälestust kõige kurja vastu, et meil Sinuga Sinu waludes kaastundmist oleks. Tee meid walmsaks, et meie kiujatuse tunnil võiks hoitud olla, ja anna meile niisugust walmisolekut waimus, südame tugewust ja rahulikku kannatust, et meie mitte tagasi ei kohkuks Sinu karikast joomast ja Sinu ristimisega ristitud saamast. Sest Sinu peal seisab meie lootus, oh Kristus, meie Jumal, ja Sinule Isjaga ja Püha Waimuga anname meie au alati.

R. Amen.

Taaweti laul 55, 2—12.

Teine kirjatükk.

(Mata 7, 1—9.)

Teine palwe.

Oh Isjand, kes Sa algusest peale inimeste-lastest rõemu tundsid. Sina Dma ärawalitute würst ja saatja, kes Sa Joosepiti juhatsid nagu karja: Sina tulid omakste juurde, ja omakjed ei wõtnud Sind vastu. Sa olid Dma jüngrid Enesele ära lahutanud Dma sõpra-

deks ja feltfilisteks, ja neile Oma riigi saladusi ilmutanud, ja üks nendest andis Su ära; suuandmisega said Sa ära antud. Sinu armsad jätsid Sind maha ja põgenesid, ning see, kes Sinu järel käis, salgas Sind ära wandega.

Ka meie, oh Issand, oleme seljamal wiisil pattu teinud; meie ei ole walwanud ja ei ole Sinu järel käinud; meie oleme sellega, mis Sa meie kätte uskusid, mitte-truuwilt ümber käinud ja seda ära andnud; meie oleme Sinu armu ja rahu seadust tühjaks pannud; meie oleme endid püüdnud maailma sisse ära peita ja ei tahtnud inimeste keskel mitte kui Sinu jüngrid tuntud olla. Halasta Oma rahwa peale! Kogu meid jälle ja too meid koju Oma juurde ja tee meid osawaks, Sind inimeste ees tunnistama, et meie kindlaks jääme otsani, ja Sina meid ka tunnistada võiks Oma püha inglite ees Oma ilnumise päewal.

R. Amen.

Taaweti laul 55. 13 x.

Kolmas kirjatükk.

(Sejaja 53, 1—7.)

Kolmas palwe.

Issand Jeesus, kes Sa oled Jumala Püha, igawene Tõde: Sa kandsid seda kannatlikult, kui Sa jumalakarimata inimeste wale-tunnistusi Oma wastu pidid kuulma. Ei Sa rääkinud wastu ega ähwardanud. Sa lastsid Oma waenlaste kohut surma otsust Oma üle welda; wait olles kuulsid Sa seda pealt ja andsid Oma asja Selle hooleks, kes õieti kohut mõistab, et Sa pärast surma Oma palka saaksid.

Anna siis meile, oh Kõigehalastajam Õnnistegija
sellejama armu ja meele osalised olla, et meie mitte selle
au järele ei nõua, mis inimestelt tuleb, ega ka endid
õigeks mõistetuteks ei pea inimeste otsuse järele; ja kui
nad meid ülekohtuselt Sinu pärast hukka mõistavad, siis
lase meid seda kannatlikult kanda. Ja Sina, oh halastaja
Jumal, igawene Kohtumõistja, Kelle kohtujärje ees meie
kõik awalikuks peame saama, peasta meid ära sel päewal;
ära arwa meile meie ülekohtusid tegusid mitte süüks,
waid kaota ära kõik meie üleastumised. Sest Sinu halas-
tuse peal seisab kõik meie lootus; üksi Sinu ohwri läbi
meie eest ja Sinu õiguses wõime meie õigeks mõistetud
saada.

R. Amen.

Laaweti laul 38.

Neljas kirjatükk.

(Jesaja 50.)

Neljas palwe.

Oh Issand, igawene Sõna, kes Sa sõna ütlesid, et kõik asjad said loodud; kes Sa käskisid, ja nad said; Kelle läbi kõik asjad on ja seisawad; Oma Enese tahtmise läbi said Sa teiste tahtmise alla antud. Need kõwa südamega, hirmsad sõjamehed pekksid Sind piitsadega; nad löid ja sülitasid wastu Sinu püha palet; teotusjeks panid nad Sulle purpuri-mantli selga, ja pilkamiseks andsid nad pilliroo lepi Sinu kätte ja wajutasid kibuwitja krooni Sinu pähe, Sina Kuningas ja Issand üle kõige. Ei Sa teotanud wastu, kui Sind teotati; ei Sa ähwardanud, kui Sa kannatasid.

Nõnda kingi siis ka meile, meie palume Sind, sedasama tšaduse ja kannatuse waimu; aita, et meie mitte inimeste teotuse ega wiha läbi endid Sinu tee pealt ära eksitada ei lase, waid otsani kindlaks jääme, kui näeks meie Sind, Seda nägematat, Kes Sina kõigile, kes otsani kindlaks jääwad, närtsimata au krooni saad andma.

R. Amen.

Taaweti laul 40.

Wiies kirjatuft.

(Taaniel 9, 1—19.)

Wiies palwe.

Dh Issand Jeesus, Sa Jumala Tall, hukkamõistetud kui kirjategija said Sa pealae kohale wälja wiidud ja kandfid Oma risti, kuni Sa walu ja hingeahastuse pärast ära nõrkfid. Siis wõtsid nad seda Sinult ära ja panid ühe teise peale, mitte kaastundmusest Sinu kannatamiste wastu, waid et Sa weel uusi piinasid wõiks kannatada. Nemad uuristasid Sinu käed ja jalad läbi, ja löid Su naeltega puu külge. Ristijambas said Sa ülendatud maa ja taewa wahel ja kui see kõige kõlwatum kõikidest ära põlatud ja ära heidetud. Ka need kirjategijad, kelle sekka Sind arwati, kes Sinuga ühes olid risti poodud, teotasid Sind. Ülemad preestrid, kirjatundjad ja rahwa wanemad teotasid ja pillkasid Sind. Kõigest nendest, kes Sinu järel olid käinud, jäid otsani Sinu risti juurde üksi Sinu ema ja see jünger, keda Sa armastasid, ning usklikud naised nendega. Muu keegi ei näidanud Sulle armastust ja halastust üles, ja Sina olid ometigi täis armastust ja halastust kõikide wastu.

Dh Issand, meie waatame Sinu walude peale ja tunneme kurbtust; meie filmad jooksewad kibedaid pisaraid,

meie hinged on kurvad. Sest Sina said haawatud meie üleastumiste pärast ja löödud meie ülekohtu pärast. Ja üle kõige oleme meie kurvad, et meie patud Sind uueste on haawanud, kui meie juba Sinu armust osa olime saanud. Meie oleme elanud, nagu oleks meie Sinu ohwert tühjaks pidanud. Meie oleme unustanud, et meie eneste wanaisi pattudest oleme puhtaks saanud. Meed, kes Sinu risti löid, ei teadnud, et nemad au Issandat risti löid; aga meie tundsiime Sind ja oleme Sind fiiski uueste risti löönud ja Sind teotuseks pidanud. Meie oleme Sinu armuse vastu pannud ja Sinu palka finni pidanud. Sina aga, oh Issand Jeesus, ära lasse Oma halastust weel mitte lõppeda, ja otskui Sa Oma surma-tunnil nende eest palusid, kes Sind risti löid, nõnda võta Sa ka meie eest eestpalwet teha. Waata, meie seisame Sinu risti ees; meie kumardame Sind, kes Sa oled risti löödud. Tõmba meid Oma juurde, tee meid Oma eeskuju sarnaseks; aita meid, et meie nüüd ja alati oma risti eneste peale võtame ja Sinu järele käime siin maailmas, waadates eneste palga peale jällesündimises, Sinu austuse riikis.

R. Amen.

Laaweti Iaul 22, 2—22.

Runes kirjatükk.

(Zaaniel 9, 20—27.)

Runes palwe.

Maast tõusis paks pimedus, mis Iõuna ajal Immanueli maad kattis, mõttekujutus sest kurwastusest, mis Sinu waimu üle langes, oh Jeesus, Issa armastatud Poeg. See oli Sinu armastuse kõige raskem läbikatsumine, et Sa, kui ka üheks filmapilguks, Tema rõemu ligiolemist

ära kaotasid, mis kõigis endistes kiusatustes Sinu tegewus oli. See oli kannatamine üle kõige kannatamiste, mis Sinu walude karika täis täitis ja kõigele, mis Sa kannatanud oled, täiuse pitseri andis. Sest kui Sa seda olid läbi kannatanud, siis tungis Sinu usk raskest waewast läbi, ja see taganes Sinu hingest uagu pimedus maast. Kindlas lootuses heitsid Sina Oma waimu ja andsid seda Issa kätte. Sa oled tõeste Jumala Poeg!

Kõrgekstiidetud Jeesus, Opetaja ja Issand, täieline, ainus Lunastaja: meie tunnistame seda alandlikult, meie ülekõhtud lahutasid Sind ja Sinu Jumalat, ja meie patud peitsid Tema pale Sinu eest ära.

Issand, õõ aegus ootame meie Sinu peale, sest Sina oled meid lahti ostmud; meie hinged ootawad Sind nagu hommiku-walgust; sest Sinu juures on armu ja täielikku äralunastamist.

A. Amen.

Taaweti IauI 130.

Põhjatumä häda seest j. n. e.

Au olgu j. n. e.

Issand olgu teiega:

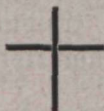
A. Ja sinu waimuga.

Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm ja Jumala armastus ja Püha Waimu osasaamine olgu meie kõikidega.

A. Amen.

Sakramendi pühitsus

peetakse säreltulewal wiisil, kus kõik süm mitte ettekirjutatud täidid wälja jäetakse.

Issa ja Poja ja Püha Waimu nimel.

A. Amen.

Issand, näita meile Oma halastust:

R. Ja kingi meile Oma õnnistust.

Issand, kuule meie palwet:

R. Ja lase meie hüüdmine Sinu ette tulla.

Issand olgu teiega:

R. Ja sinu waimuga.

P a l u g e m.

Oh Jumal, Kes Sina Oma armsa Poja were läbi meile uue ja elawa tee kõige pühama paiga sisse oled lahti teinud: meie palume Sind, anna meile kindlat lootust Sinu halastuse peale ja pühitse meid Oma taewaliku armu läbi, et meie Sinu ligi tuleme puhta südamega, ja roojastamata meelega, Sulle üht ohwert tooma õiguses, ja neid pühaid saladusi auvaste pühitseme, Sinu nime auks; Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Selle peale järgmised w a s t u l a u l u d.

Püha Issand Jumal, * püha wägew Jumal, püha igawene Jumal, * halasta meie waeste patuste peale.

R. Püha Issand Jumal, * püha wägew Jumal, * püha igawene Jumal, * halasta meie waeste patuste peale.

Oh Minu rahwas, mis olen Mina sulle teinud? * Kellega olen Ma sulle waewa teinud? Tunnista Mu wastu. * Ma olen sind Egiptusest wälja wiinud: * ja sina oled oma Aralunastaja risti löönud.

R. Püha j. n. e.

Kõrbest läbi olen Ma sind nelikümmend aastat saatnud, * leiwaga taewast olen Ma sind söötnud, * hea

maa sisse olen Ma find wiinud: * ja fina oled oma Auralunastaja risti lõõnud.

R. Püha j. n. e.

Mis wõisfin Ma rohkem sulle teha, mis Ma mitte ei ole teinud? * Kui Oma ärawalitud wiinapiud olen Ma find istutanud: * fina aga oled paha marju kannud, ja oled Mulle äädikast juua andnud; * odaga oled ja oma Auralunastaja küljest läbi pistnud.

R. Püha j. n. e.

Sinu pärast lõin Ma Egiptust tema esimese poegadega; * Ma saatsin find Egiptusest wälja ja lasksin Warao meresse wajuda; fina aga oled Mind ära andnud piitsadega peksta, * preestrite ülema kätte oled ja Mind ära andnud.

R. Püha j. n. e.

Kõrkjate mere lasksin Ma sinu ees lõhkeda, * pilwesambas käisin Ma sinu eel: * fina aga oled Minu külje odaga lahti ajanud, * Pilatuse kohtukotta oled ja Mind wiinud.

R. Püha j. n. e.

Ma toitfin find mannaga kõrbes * ja andsin sulle õnnistuse wett kaljust juua: * fina aga oled Mind wiitsadega ja piitsadega lõõnud, sappi ja äädikast oled ja Mulle juua andnud.

R. Püha j. n. e.

Sinu pärast lõin Ma Kanaani kuningaid, * suurele wäele ja kuninglikule aule olen Ma find ülendanud: * fina aga oled Minu pead pilliroo-kepiga lõõnud, * fina oled Mind fibuwitsadega krooninud ja risti peale ülendanud.

R. Püha j. n. e.

Sellepeale weel kord, nagu halatuses:

Püha Issand Jumal, * püha wägew Jumal, *
püha igawene Jumal, * halasta meie waeste patuste
peale:

A. Püha Issand Jumal, * püha wägew Jumal, *
püha igawene Jumal, * halasta meie waeste patuste
peale.

Issand olgu teiga:

A. Ja sinu waimuga.

Kollekt.

Kõigewägewam Jumal, meie palume Sind, waata
armuga maša j. n. e. lhf. 9.

Epistel.

(Hebrea 10, 1—25.)

Laul pärast epistelt.

Sina oled meid ära päästnud needmisest * Oma
kalli werega; * risti külge naelatud, odaga läbi pistetud, *
oled Sina inimestele kadumata põlwe ette toonud. * Meie
kiidame Sind, Kes Sina oled meie eest jurnud; * oh
meie Arapeastja, au olgu Sulle.

Püha ewangelium.

(Joh. 19, 1—37.)

Pärast (jutlust ja) Nitse ausutunnistust kantakse püha sakrament seft
kohast, kus ta ülewal hoiti altari peale tagasi. Sel ajal kui see sünnib, laulab kogu-
dus põlwilt:

Laweti laul 51.

Jumal, ole mulle armuline j. n. e.

Laweti laulu lõpul, peale selle kui selle aja sees püha sakrament altari peale on
pandud, tõuseb kogudus piisti ja laulab „A u o l g u“ j. n. e. Sellepeale ütleb tselebrant
edasi:

Wennad, palugem, et meie ohwer Jumala, see kõige
wägewama Isa meelepärast oleks, meie Issanda Jeesuse
Kristuse läbi.

A. Amen.

Palugem.

Meie Issa, Kes Sa oled taewas. Pühitsetud saagu Sinu nimi: Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündigu, kui taewas, nõnda ka maa peal. Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew. Ja anna meile andeks meie wõlad, kui ka meie andeks anname oma wõlglastele. Ja ära saada meid mitte kiufatuse sisse. Waid peasta meid ära kurjast.

K. Amen.

Rõigewägewam, igawene Jumal, meie tuleme Sinu ligi ja seame Sinu ette Sinu Poja meie Issanda ja Õnnistegija Jeesuse Kristuse kannatamise mõttekujud, seda igawese elu püha leiba ja seda igawese õnnistuse karikast. Meie mälestame sel päewal Tema kallist ohwert ja ristijurma, Kes enam mitte ei sure, waid Sinu juures kui meie Ülempreester ja Geskostija alati elab ja meie eest palub.

Kuule siis Oma rahwa palweid, mis meie Sinu ette toome, kus meie waimus risti ette maha heidame Selle ligiolemises, Kes on risti löödud. Waata Tema ohwri peale meie eest, lase Tema weri äralepitamiseks meie pattude eest maksew olla ja wõta meid ja kõik Oma ristikogudust Tema pärast armulikult vastu; ära käi meiega mitte ümber, nõnda kui meie ära teeninud oleme, waid anna meile andeks meie üleastumised.

K. Amen.

Sellepeate järgmised palwed:

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ristikogudust Enesele Issa oled osnud Oma armsa Poja kalli werrega, et ta pärisosa püha rahwas oleks Sinu auls: kuule meid, meie palume Sind usklikkude terve koguduse eest: lase kõik, kes Sinu sisse usuwad, kõikis paitus Sinu püha

teede peal edasi sammuda; lase neid usu ühenduses, armastuse puhtuses Sinu vastu, üheteise vastu ja kõige inimeste vastu peetud ja rahu sees hoitud saada kõige kuradi, maailma ja liha pealekäimiste eest, et nemad kindlaste seisaks kõiges headuses ja wiimaks Sinu ette wõiks pandud saada ilma rooja märgita ja plekita, pühad ja laitmata meie Issanda Teesuse Kristuse päewal.

R. Amen.

Rõigewägewam Jumal, Kellele tiibadega kaetud Keerubid täis filmi alati au andwad, Kes Sina Oma armastatud Poega Oma karjale karjaseks maailma oled läkitanud, ja peale seda kui Sa Teda maailmast oled ära wõtnud, Tema läbi Oma tahtmise järele Oma ristikogudusele apostlid oled andnud ja nendele kaastöötajad oled juurde lisanud, et Sinu kogudust Sinu neljakordse ameti läbi alaliselt juhutada, kaitsta ja täiussele saata: anna meile oma halastust mööda kõik meie teadmatus ja hooletus andeks, mis läbi meie Sinu korrapidamisi, seadusi, mida Sina meie juhatuseks ja saatmiseks oled andnud, oleme halwaks pannud ehk hooletud oleme olnud. Sind Sinu apostlites austamast. Meie palume Sind, too Oma täielikud seadused rutuete jälle nähtawasse tegevusesse, et Sinu kogudus ikka Sinu walguses ja Sinu tahtmise järele saaks juhatatud, ja lase nõnda Oma sõna, Oma tõde, Oma käsud ja trööstimised kõige Sinu rahwale antud saada, truudusega ja hoolsusega.

R. Amen.

Igawene Jumal, Kelle ligiolemises Seerawid alati eneste teenistust korda jaadawad, Kes Sa Oma inglid waimudeks ja Oma teenrid tuleleekideks teed: kingi Oma taewaliku armu kõikidele Oma pühade koguduse inglitele ja ülematele karjastele, et nende ülewaatuse all Sinu

rahwas Sinu tõe sees kinnitatud ja kõige kuradi wäe ja kavaluse eest hoitud saaks. Ja et nemad neid nende hooletandmise alla usaldatuid õieti õpetaksid ja juhataksid; tee neid ise alati tahtlikuks ja rõemjaks, Sinu apostlid wastu wõtma ja nende läbi endid Sinust õpetada ja juhataada lasta.

A. Amen.

Oh Jumal, Kes Sina Oma kaja teenistuses ja Oma rahwa kasuks püha ameti mitmesugused astmed oled seadnud: kingi kõigile, kes preestri ja diakoni ametis Sinu ristikoguduses tööd teewad, et nemad puhta südamega ja meelega Sinu altari juures teeniks ja endid Sinu karja hooletandmisele täieste ära annaks.

A. Amen.

Rõigewägewam, halastaja Jsa, Kes Sina Oma ärawalituid igawese armastusega armastanud ja neid Dmale Oma armja Poja were läbi oled ostnud: waata armulikult, meie palume Sind, Oma koguduse peale; kinnita neid alati kõige waimulikude annetega ja kingi, et kõik usklikkude hulk otsani kindlaks jääks, rikas lootuses, ühes südames ja meeles, täidetud rõemuga ja Püha Waimuga.

A. Amen.

Rõigehalastajam Jsa, Kes Sina Oma ristikogudust selle tarwis oled seadnud, et keset seda kurja maailma elada kuni Sinu Poja ilmumiseni ja riigini, et Sinu ärawalitute täisaru kokku kogutud ja Sinu karja hulka toodud saaks: waata armulikult maha kõikide peale, kes Sinu Poja Jeesuse Kristuse nime sisse usuwad, aga weel mitte Sinu püha ristikogudusesse ei ole ristitud; ja anna neile, meie palume Sind, niisugust kaswanist

usus ja mõistuses, et nemad südamega usuvad õiguseks ja suuga tunnistavad õnnistuseks ja uueste sünnitatud ristmise wetes, Sinu laste arusse wastu wõetud saaks.

A. Amen.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ristikogudust oled kutsunud et ta üks püha ihu oleks, täidetud Sinu ligiolemisega ja Sinu eluga, juhatatud Sinu igawese tõe sees: halasta kõikide peale, kes endid kristlasteks tunnistawad; too neid tagasi kõigilt nende eksiteedelt ja lahkumistelt; paranda neid wihtamisest, riiust ja wihast, et nemad wiimaks jälle üks oleks Jeesuse Kristuse sees, nõnda kui Tema üks on Sinuga. Peasta kõiki, kes waenlase kawalusest ära eksitatud, Sinu ristikoguduse jumalateenistusi maha jätnud ehk eksituse kõrkuse meelest on ära kistud, ja too neid jälle Oma halastuse järele usu ühendusele Jeesuse Kristuse ühe karja hulka, Oma püha ristikogudusesse.

A. Amen.

Salastaja Iisa, kurbade troost ja maharõhutute jõud: meie palume Sind, lasse kõikide kannatajate kisedamist Oma kõrwade ette tulla ja peasta neid ära kõigest wiletjusest. Paranda kõik haiged, aita kõiki hädalisi ja kingi Oma heldust mööda Oma trööstimisi kõigile, kes südame waluga on loormatud.

A. Amen.

Oh Abrahami, Isaaki ja Jaakobi Jumal, ole armuline, meie palume Sind, Oma wanarahwale, Israeli kojale. Peasta neid nende südame kõwadusest ja nende uskmata meelest Sinu ewangeliumi wastu, et nende südamed Sinu poole pöördud saawad ja nemad Sinu au

näeks Jeesuse Kristuse pales ja Teda tunnets kui eneste Ünnistegijat, Keda nende wanemad sel päewal ristijurma on ära andnud. Lase neid Sinu püha ristikogudusesse ülesse wõetud ja ära päästetud jaada, nende teistega kes on sest tõsisest Israelist.

R. Amen:

Oh Jumal ja kõige inimeste-laste Issa, Kes Sa mitte ei taha, et keegi hukka läheks, waid et kõik tõetundmisele tuleks: meie palume Sind, halasta kõikide peale, kes pimeduses käiwad ja endid ebajumalate ette kumardawad. Peasta neid kõigist kuradi pimestamisest ja too neid selle juurde, et nad Sind, seda ainust tõsist Jumalat, ja Seda, keda Sina oled läkitanud, Jeesust Kristust, tunnets ja ühendatud saaksid Sinu waimuliku karjaga.

R. Amen.

Selle järele tselebrantist:

Wõta wastu, meie palume Sind, oh armurikas Jumal, kõik need meie palumised, mis meie jälle Sinu ette kanname Jeesuse Kristuse nimel, Kes meie eest on risti löödud, ja Tema sel päewal kordasaadetud ohwri läbi, mis meie nende püha annetega mälestame. Wõta meid wastu ja wasta meile Tema pärast, Kes elab ja walitseb Sinuga, oh Issa, ja Püha Waimuga, Üks Jumal, igaweste.

R. Amen.

Sellepeale valmistatse püha sakrament wäljajagamiseks, ning sellejärele pruugitakse ainult tahte järgmist tähti:

Meie julgeme sellefinatse Sinu lauale tulla, oh halastaja Jumal, ei mitte oma enese õiguse peale lootes, waid üffi Sinu mitmesuguste suurte halastuste peale. Meie ei ole mitte wäärt ei ka leiwaraafukesigi Sinu laua alt üles wõtma; aga Sina, oh Issand, oled see-

fama, Kelle heldus igaweste kestab. Anna meile siis, oh helde Jumal, nõnda Sinu armsa Poja ihu süüa ja Tema werd juua, et meie patused ihud Tema ihu läbi saavad puhastatud, ja meie hinged Tema kallimere läbi pestud, et meie alati Tema sees elame ja Tema meie sees. Lase meid, kes meie iseenele peale kohut mõistatame ja ennaft kõlwatumaks arwame, hoitud saada Sinu õige kohtu eest ja Sinu halastuse järele parandamist ihu ja hinge poolest leida Sinu Kristuse saladust täis ihu osajaaamisest.

R. Amen.

Oh Jumala Tall, Kes Sa maailma patud ära wõtad:

R. Halasta meie peale.

Oh Jumala Tall, Kes Sa maailma patud ära wõtad:

R. Halasta meie peale.

Oh Jumala Tall, Kes Sa maailma patud ära wõtad:

R. Anna meile Oma rahu.

Sellepeale jagatakse püha õhtusöömaag wait olles wälja. Mingit laulu ei laulda, mingit palwet pärast wäljasagamist ei peeta, õnnistust ei jagata. Kogubus läheb waitides, Jeesanda kannatamise peale mõeldes ära.

Pärastlõuna-teenistus.

Pärast algus palwet ja weskilleid tulewad selle teenistusele ettekirjutatud Saaweti laulud (88, 142), kus wiitakse järele „Mu õlgu“ lauldaske, siis kirjatäht (Luut. 23), apostli usutunnistus ja terwitus nõnda kui allka.

Sellepeale palwe (tehefülg 178)

P a l u g e m.

Maast tõuffis paks pimedus j. n. e.

Sellepeale;

Litanei.

Pärast Litaneid (nimelt enne õpupalwet) eht selle asemele wõiwad ka järeltulewad w a s t u l a u l u d loetud eht lauldud saada:

Püha Jeesand Jumal, * püha wägew Jumal, *
püha igawene Jumal, * halasta meie waeste patuste peale.

R. Püha Issand Jumal, * püha wägew Jumal, * püha igawene Jumal, * halasta meie waeste patuste peale.

Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Jumal oli Sõna. Seesama oli alguses Jumala juures.

Tema oli maailmas ja maailm on Tema läbi tehtud, ja maailm ei tunnud Teda mitte. Tema tuli Oma sisse ja omaksed ei wõtnud Teda mitte wastu:

R. Püha j. n. e.

Sõna sai lihaks, ja wõttis kui majas meie seas elada.

Ja Maria tõi oma esimese poja ilmale ja mähkis Teda, ja pani Teda maha sõime, sest neil ei olnud muud aset majas.

Ja Issanda ingel näitas ennast Joosepile ja ütles: Tõuse üles, ja wõta lapsuke ja Tema ema enesega, ja põgene Egiptuse maale, sest Heroodes püüab last ära hukata.

Rebastel on augud, ja lindudel taewa all pesad; aga inimese Pojal ei ole mitte, kuhu Tema pead wõiks panna.

R. Püha j. n. e.

Jumal ei ole Oma Poega mitte läkitanud maailma, et Tema maailma pidi hukka mõistma, waid et maailm Tema läbi pidi õndsaks saama.

Jeesus wastas: Minu Isa teeb tööd tänini, ja Mina teen tööd. Sellepärast püüdsid nemad Teda weel enam ära tappa, et Ta Jumalat Oma Isaks nimetas ja Ennast Jumala sarnaseks tegi.

R. Püha j. n. e.

Inimese Poeg on tulnud, sööb ja joob; ja nemad ütlewad: Waata, see inimene on söödi ja wiinajoodi, tõlnerite ja patuste sõber.

Kirjatundjad ütlesid: Temal on Peeltsebul, ja kurjawaimude ülema läbi ajab Tema kurjad waimud wälja.

Warijeerid läkitasid kawalaid kuulajaid wälja, kes endid wagaks tegid, et nemad Teda kõnest pidid finni saama, ja Teda ära andma maawalitseja wõimuse ja meelewalla alla.

Paljud nendest ütlesid: Temal on kuri waim, ja Tema jampsib; mis teie Teda kuulete?

R. Püha j. n. e.

Ülempreester kuulutas prohwetit wiisil: See on parem, et üks inimene sureb rahwa eest. Sest päewast peale pidasid nemad nõu, kudas Teda ära tappa.

Ülempreester käristas oma riided lõhki ja ütles: Tema on Jumalat teotanud. Ja nemad mõistsid kõik Teda hukka, et Ta surma wäärt on:

R. Püha Issand j. n. e.

Ja Tema hakkas kurwaks saama ja hirmust ahastust tundma ja ütles: Minu hing on wäga kurb surmani.

Ja Ta langes filmili maha, palus ja ütles: Minu Issa! Sina wõid kõik teha, wõta see karikas Minult ära; aga ei mitte, kudas Mina tahan, waid kudas Sina tahad.

Ja kui Ta surmaga oli wõitlemas, palus Tema Jumalat kangemini; aga Tema higi oli kui werepisarad, need langesid maa peale.

Ja Ta ütles: Waata tund on jõudnud, ja inimese Poeg antakse ära patuste kätte. Tõuske üles, läki ära: Waata see on ligi tulnud, kes Mind ära annab.

Siis jätsid Teda kõik jüngrid maha ja põgenesid ära:

R. Püha j. n. e.

Ja kui nad Jeesust olid finni sidunud, wiisid nemad Teda ära ja andsid ära maawalitseja Pontsiuse Pilatuse kätte.

Ja Pilatus ütles: Teie olete selle inimese minu juurde toonud, otsegu rahwa ärapööraja ja waata, ma olen Teda teie ees kuulanud; ja mina ei ole sest inimesest ühtegi süüd leidnud; ega Heroodeski ja waata, pole Tema ühtegi teinud, mis surma wäärt oleks.

Nemad kirjendasid: Löö risti, löö Teda risti!

Pilatus wõttis wett ja pesi käsi rahwa nähes ja ütles: Ma olen ilma süüta sellesinatse õige wereft. Siis wastatas kõik rahwas ja ütles: Tema weri tulgu meie peale, ja meie laste peale:

R. Püha j. n. e.

Ja kui nemad Teda olid teotanud, wiisid nemad Teda ära, et nemad Teda pidid risti lööma.

Ja nemad löid Teda risti.

Ja neid kurjategijaid, teise Tema paremale poole ja teise Tema pahemale poole.

Kes mööda läksid, need teotasid Teda.

Nõndasamuti ka ülemad preestrid teotasid Teda kirjatundjatega ja rahwa wanematega, ja ütlesid: Teisi on Tema aidanud, ja ei wõi iseennast mitte aidata.

Jeesus ütles: Jsa, anna neile andeks; sest nad ei tea, mis nad teewad.

Ja Ta kirjendas waljuste ja ütles: Minu Jumal, Minu Jumal, miks Sa Mind oled maha jätnud?

Ja Ta kirjendas jälle suure healega ja ütles: Jsa, Sinu kätte annan Ma Oma waimu.

Ja Ta nõrgutas pead ja heitis hinge.

R. Püha j. n. e.

Sellesinatse, kui Tema Jumala seatud nõu ja ennetadmise järele oli ära antud, olete teie wõtnud ülekoht-

tuste käte läbi ja naeltega kinni lõõnud ja ära tapnud. Aga Jumal on Teda üles äratanud, kui Ta Teda sai peastnud surma walust, sest see ei wõinud olla, et Teda pidi surmast kinni peetama.

Waata, Tema tuleb pilwedega, ja kõik filmad peawad Teda nägema, ka need, kes Teda on läbi pistnud, ja kõik maa suguharud peawad Tema pärast huluma.

Mina olen A ning D, AlguS ja Dts, ütleb Issand, Kes on, ja Kes oli, ja Kes tuleb, see Kõigewägewam.

K. Püha Issand Jumal j. n. e.

Järgneb harilik lõpupalwe ja õnnistus. Tarwitatakse aga ülemist wastulaulusid ilma eelkätwa litaneita ja tema asemel, siis enne lõpupalwet veel Issanda palwe.

Pühemas õhtuteenistuses,

wõetakse siis, kui pärastiduna palweid ei peetud, pärast usutunnistust, seks määratud tükid siise.

Issand olgu teiega.

K. Ja sinu waimuga.

P a l u g e m.

Maast tõuseb paks pimedus j. n. e.

nagu ülewal, waata lehekülj 178.

Sellepeale litanei, kas ilma nende tähtideta mis lehekülj 188 wõi nendega ühes. — On aga pärastiduna-palwed peetud, siis liibem õhtute teenistus nagu alati, ainult lõpuS tarwitatakse kollektist ja Maria kiituse laulu asemel Taaweti 143. Laulu, ilma „au olgu“ j. n. e.

Waiksel Laupäewal.

Pärast nädala kollekti (lehekülj 9), ja päewakollekti (waata all lehekülj 195*), järgmisel palwed:

Kõrgetskiidetud Issand Jeesus Kristus, Kes Sa meie õnnistuse pärast ennast oled alandanud, meie eest jurema ja maha maetama: meie palume Sind ära wõta Oma waimuliku ihu, ristikogudust, iialgi maha jätta, waid Oma alatist ligiolemist Sinu omakstele nõnda kindida ja neid keset maailma pimedust Oma Püha Waimu

trööstimistega katsta, et neid hoitakse kannatlikus ootamises ülestõusmise au peale, kui Sa teist korda saad ilmuma ilma patuta, neile kes Sind ootavad õnnistuseks; Kes Sa elad ja walitsjed Issaga sellesama Waimu ühenduses, Üks Jumal igaweste.

R. Amen.

Anna, oh Issand, et meie, kes meie oma Õnnistegija Jeesuse Kristuse surma sisse oleme ristitud, eneste ära rikunud himude alalise surmamise läbi Tema maha maetud ja Tema surma läbi ka Tema ülestõusmise osaliseks saame; Tema, Sinu Poja meie Issanda Jeesuse Kristuse teenistuste pärast, Kes meie eest on surunud ja maha maetud ja jälle üles tõusnud.

R. Amen.

Eht wiimaste palwete asemel.

Anna, oh Issand, meie palume Sind, et otsekui Sinu Poeg Jeesus Kristus, peale selle, kui Ta lihas on kannatanud meie pattude eest, waimudele wangihooes on armuõpetust kuulutanud: nõnda ka Sinu ristitogudus ihus ja waimus alati walmis oleks, Sinu ewangeliumi kuulutuse läbi kõiki, kes usule sõnakuulelikuks peawad saama, Sinu püha nime juure koguma; sellesama Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Ühemaal is palweteenistustes.

Pärast terwitust, enne harilikka wersetleid esmalt järestulew palwe (püsti):

Sel päewal olid Sina, oh Kristus, Oma ihuga hauas; Oma hingega olid Sa surma riigis, kus Sa surjategijale Oma töotuse täitsid, et ta Sinuga pidi

paradiisis olema; ja aujärje peal olid Sa Isaga ja Püha Waimuga, kõiki täites ja ise äramõetmata olles.

R. Mu olgu Sulle, oh Kristus.

P a l u g e m (põlvili).

Isсанд, halasta meie peale j. n. e. nagu itka.

Kollektid nagu hommitu teenistuses, (waata ülewal), pärast idumat aga kui ka liibemas õhtuteenistuses, mõetakse järel tulewad palwed meel juurde.

Uanna, taewane Isja, meie palume Sind, et otsekui Kristus, meie Isсанд, furnuist on üles äratatud Sinu austuse läbi, nõnda ka meie, kes meie Demaga maha maetud oleme ristmise läbi surma sisse, alati patu surmast üles äratatud saame ja ühes uues elus käime; jellesama Jeesuse Kristuse, meie Isjanda läbi.

R. Amen.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina meie Isjanda Jeesuse Kristuse hauast maailmale igawese eluwalguse oled wälja paista lastnud: meie palume Sind, lasse meid selle püha aja pühitsemises taewaliku igatsusega nõnda süüdatud ja Sinu armastus Püha Waimu läbi nõnda meie sisse wälja walatud saada, et meie alati seda nõuaks, mis ülewal on, kus Kristus on istumas Sinu paremal käel; anna, et meie südame ja meele pühituses otsani kindlaks jääme ja wiimaks Sinu igawest riiki pärikime, et seal elada Sinu ligiolemise aulikus walguses igaweste; jellesama Jeesuse Kristuse, meie Isjanda läbi.

R. Amen.

Pühas Euharistiis.

„Mu olgu Jumalale kõrges“ asemel (põlvil):

Otse kui hirm kiskendab meejade järele, * nõnda kiskendab mu hing Sinu järele. * Mu hingel on janu

Jumala järele; * millal tulen ma sinna, kus ma Jumala pale ette saan.

Seal sügawus hüüab sügawuse poole, Sinu kaewanduste kohisemises; * kõik Sinu weewood ja Su laened käiwad mu üle. * Päewal wõtab Jehoowa Oma heldusele käsku anda; * ja õpsel on Tema laul mu juures, mu palwe tõuseb mu elu Jumala poole.

Mis sa ennast alla waotad, mu hing, * ja mis sa kohised mu sees? * Dota Jumalat, sest ma tahan Teda weel tänada, * Ta on mu pale suur õnnistus ja mu Jumal.

Kollekt.

Rõigewägewam Jumal, kes Sina meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse allaminemise j. n. e. Ihk. 9.

Epistel.

(1. Peetr. 3. 17 X.).

Wennad! See on parem j. n. e.

Paul pärast epistelt.

Ma kuulsin ühe heale taewast mulle ütlemat: * Õndsad on need surnud, j. n. e. Ihk. 15.

Püha ewangelium.

(Matt. 27. 57. X.).

Präfatsioonis.

Meie kiidame Sind Sinu wägewate tegude pärast, mis Sina wanal ajal j. n. e. Ihk. 27.

Ohwri palwe.

Õsääraniš mälestame meie selle oma kiituse ohwri juures Sinu halastust meie wastu, et Sina surma pae-

Iad oled katti kistunud ja Oma Kristuse hinge neist ära peastnud, et surm Teda mitte ei wõinud kinni pidada. Sina oled Teda hana teest läbi saatnud ja oled Teda jälle wälja toonud igawese seaduse were läbi. Ja meie palume Sind, wõta sellesama kalli were läbi Oma pühade ihud ja hinged hoida õigete ülestõusmise päewani, ja anna, et meie alati jääksime Sinu rahusse ja lootusesse sinu halastuse peale.

Paul pärast püha õhtu süümaaega.

Kiites laulge Jehowale, teie Tema pühad! * Täna, ja kiitke Tema pühatust j. n. e. lhf. 51.

Palwe pärast püha õhtu süümaaega.

„Oh Jumal, Kes Sina meid nende püha“ j. n. e. lhf. 54.

Ringi meile, meie palume Sind, oh kõigehalastajam Jumal, j. n. e. lhf. 56.

Kristuse Ülestõusmise pühal.

Sõmmiku teenistuses.

Wersiklite asemel: „Isand tee Sina meie huused lahti“ j. e. laudatse püsti seistes järgmised loalud:

Isand on tõeste üles tõusnud.

R. Halleluuja.

Kristus on surmast üles tõusnud ja ei sure mitte enam.

R. Halleluuja.

Waata, Ta on elaw igaweste ja Tal on põrgu ja surma wõtmed.

R. Halleluuja.

Kollektid.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündinud Poja läbi j. n. e. Ihk. 10.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma armsa Poja ülestõsmise läbi elu ja hukkaminemata põlwe oled walge ette toonud: meie palume Sind, et otsekui Sina Teda üles äratanud oled furnuist Oma au läbi, nõnda ka meie uues elus wõiks käia ja Tema ülestõusmise kaju sarnafeks saada; sellesama Jeesuse Kristuse meie Issanda läbi.

R. Amen.

Ennelõuna teenistuses

Werkitid: „Issand on tõeste“ j. n. e. Terwitusest peale järgmiselt:

Issand olgu teiega:

R. Ja Sinu waimuga.

P a l u g e m :

(püsti).

Meie, kes meie Sinu ülestõusmise tunnistajad oleme, Issand Jeesus, meie kumardame Sind, Kes Sina püha, Kes Sina üksi patuta oled, meie langeme Sinu ette maha, Kes Sina said risti löödud; meie kiidame ja austame Sind, Kes Sina oled furnuist üles tõusnud. Sest Sina oled meie Jumal, ja meie ei tunne kedagi teist, kui aga Sind, ja üksi Sinu nime peale tahame meie mõelda:

R. Issand on tõeste üles tõusnud Halleluuja.

Tulge ligi kõik usklikud, ja wõtkem ühes koos maha heita Tema ette, Kes on üles tõusnud, sest waata, Tema risti labi on kõige maailmale suur rõem osaks saanud. Sellepärast kiidame meie Sind, oh Issand, meie pühit-

jeme Sinu ülestõusmisest, sest Sina oled meie eest risti kannatanud ja surma ära neelanud võimuse kätte:

R. Issand on tõeste üles tõusnud. Halleluuja.

Ehk küll Sina, oh Igawene, said hauda pandud, oled Sa ometigi pürguhaua wäe ära rööwinud. Wõidurikkalt tõusid Sina, oh Kristus, meie Jumal hauast üles ja oled langenutele ülestõusmisest toonud. Selle märgiks tulid Sina neile naistele, kes Sinu haua juurde kallid wõidmise rohtusid tõid, wastu ja ütlesid: Tere! Sina ilmusid Oma apostlite kestele ja ütlesid: Rahu olgu teiega:

R. Issand on tõeste üles tõusnud. Halleluuja.

P a l u g e m

(pölviti).

Issand, halasta meie peale j. n. e.

(nagu itta).

Pühast Euharistiis.

Pärast palwet „Issand, halasta meie peale“ tulewad hommiku teenistusele uude määratud salmid, tuna selle juures püsti seistakse.

Issand on tõeste üles tõusnud j. n. e.

Selle peale:

Mu olgu Jumalale kõrges j. n. e. Halleluuja.

Kollekt.

Kõigewägewam Jumal, kes Sina Oma ainusündinud Poja j. n. e. Iht. 10.

R. Amen.

Epistel.

(Kol. 3. 1—7.)

Laul pärast epistelt.

Minu magamist ja mu ülestõusmisest tead Sina, *
j. n. e. Iht. 16.

Ä h e l e p a n e m i s e k s. Selle peale wõib lisaks veel üht pasfititu hümnust lauluraamatust juurde wõtta, selle lõpul „Halleluuja“ lauldes.

Püha ewangelium.

(Joh. 20. 1—18.)

Atanasiuse usutunnistus.

(waata lehekülg .)

Präfatšionis.

„Tema ülestõusmise eest surnuist“.

Sest selfinatsel j. n. e. Ihk. 27.

Dhwrilalwe.

Ja kõige enam rõemustame meie sel päewal Oma
Tnnistegija j. n. e. Ihk. 34.

Paul pärast püha-õhtusöömaaega.

See leib, mis meie murrame j. n. e. Ihk. 52.

Palwe pärast püha-õhtusöömaaega.

Dh Jumal, Kes Sina meid nende püha saladuste
sees j. n. e. (waata lehekülg 54).

Täida meid, meie palume Sind, j. n. e. Ihk. 57.

Te Deum laudatse igas koguduses.

Pärastlõuna- ja õhtuteenistuses

saawad homniku- ja ennelõuna teenistuses ettekirjutatud kollektid ilma teiste ise
äraliste süttibeta tarwitatud.

Ülestõusmisepüha esmaspäewal

pähitsetakse püha Euharistiid eemalolewate koguduse liikmete õnnistufeks.

Ülestõusmisepüha oktawis.

Pühapäew pärast Ülestõusmisepüha suurde arwatud.

Kõigis palwe teenistustes.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma ainusündi-
nud Poja läbi j. n. e. (waata Ihk. 10).

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma armsa Poja
ülestõusmise läbi j. n. e. (w. Ihf. 197).

Pühas Euharistiis.

Pärast laulu: „Mu olgu Jumalule tõrges“:

— Halleluuja.

Kollekt, epistli lauluga (ilma lisa lauluta), Präfatsioon, apostlik õnnis-
tamine, kus see ette tuleb; ka laul ja palwe pärast pühaõhtusöömaaega —
tõit nagu ülestõusmisepühal.

Ülestõusmisepüha oktawist kuni Taewaminemise pühani.

Kollekt.

Kõigewägewam Jumal, Kes Oma ainusündinud Poja
läbi j. n. e. (w. Ihf. 10).

Tähelepanemiseks: Pühapäeval ja nädalapäewil enne Taewamine-
mise püha: Kõik palwe.

Kõik muu sünnib nende nädalate sees nõnda, kuda see üleüldiselt on ette kir-
jutatud.

Taewaminemise pühal.

Kollektid.

Pärast päewa kollekti, Ihf. 10. järgmised kollektid:

Pööra, oh Issand, meie palume Sind, Oma rahwa
alandlikkude palwete poole, kes Sind appi hüüab; ja
nõnda kudäs Sina meile oled andnud, kindla usu jul-
gusega uskuda, et meie Õnnistegija Jeesus Kristus sur-
nust ülestõusnud on ja Sinu paremale käele Sinu au-
sisse on üles läinud: nõnda lasse meid alati selle teadmise
sisse jäeda, et Tema meie ligi on, Oma tõutust mööda,
kuni maailma otjani. Kuule meid sellesama Jeesuse
Kristuse, meie Issanda pärast.

R. Namen.

Oh Jumal, Kelle kõrgeks kiidetud Poeg, kui Ta ülesse läks kõrgeesse, wangihoone on wangi wiinud ja andeid inimestele on andnud: meie palume Sind, wala ka meie peale wälja need anded, mis neile kingiti, kes maa peal Temaga ühes koos oliwad; jellesama meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi.

R. Namen.

Enne- ja pärastlõuna teenistuses.

Tervitusest peale, järeltulewal wiisil:

Issand olgu teiega:

R. Ja sinu waimuga.

Palügem (põlwi).

Kui Sa Oma jüngerite südamed rõemsaks olid teinud Püha Waimu töotusega ja nende hinged olid kinnitanud Oma rahu õnnistamisega: said Sina üles wõetud au sisse, oh Kristus, meie Äralunastaja; sest Sina oled Jumala Poeg, maailma Õnnistegija:

R. Au olgu Sulle, oh Kristus.

Kui Sa meie äralunastamise nõu olid korda saatnud, kui Sa mõlemast, mis maa peal ja mis taewas on ühe olid teinud: said Sina üles wõetud au sisse, oh Kristus, meie Jumal. Niisuguse au sisse jäed Sina ilma muutmata ja kuulutad kõikidele, kes Sind armastawad: Waata, Mina olen teie juures igapäew kuni maailma otjani:

R. Au olgu Sulle, oh Kristus.

Oh Au kuningas, wäehulkade Issand, kes Sina wõiduhõiskamisega üle taewaste oled üles tõusnud:

meie palume Sind, ära jäta meid mitte waeſeks lap-
seks, waid läkita meie peale Iſa töötust, ſeda Tõe-
Waimu:

R. Halleluuja! Au olgu Sulle, oh Iſſand Kristus.
Palugem.

Iſſand, halasta meie peale j. n. e.

Kollektid nagu hommiku ja õhtu teenistuses.

Vähemas hommiku- ja õhtu teenistuses

ſaawad ſel korral, kui enne- ja pärast lõunateenistus mitte ei peeta, ülewaltſõnad
wastulaulud „Kui Sa Oma jüngerite südamed“ j. n. e. jälle ſõsõndetud.

Sähelepanemiseks: Saewaminemise päewa kollekt pruugitakse ta järel tulewail nädala päewil.

Pühäs Euharistiis.

Au olgu Jumalale kõrges j. n. e.

— Halleluuja.

Kollekt.

Anna meile, meie palume Sind, j. n. e. Iht. 10.

R. Namen.

Kirjatükk Aposllite tegude raam.

(1, 1—11).

Paul pärast epistelt.

Seie wärawad! tõstke oma pead üles, j. n. e.

Püha ewangelium.

(Mart. 16, 14 X.)

Bräfatſionis.

— Ja ſel päewal (— eht: ſel ajal) tiidame j. n. e.
Iht. 28.

Ohwripalwe.

— Iſeäranis pühitseme meie tänasel päewal j. n. e.
Iht. 35.

Laul pärast pühaõhtusöömaaga.

Dh Jumal, Kes Sina meid nende püha saladuste sees j. n. e. w. Iht. 54.

Dh Issand Jeesus Kristus, Kes Sina j. n. e. Iht. 57.

Eht järgmine:

Dh Issand Jeesus Kristus, Kes Sina meilt üüri-kefeks ajaks oled ära läinud ja meile oled töotanud, et Sina jälle tahad tagasi tulla ja meid Oma juurde wõtta: anna meile, et meie selle püha sakramendi läbi nõnda toidetud saaks, et meie kannatlikult ootame Sinu ilmu-mise peale ja kõlbulised leitud saaks Sinu riiki mine- miseks; Kes Sina elad ja walitsed Iraga Püha Waimu ühenduses, Üks Jumal igaweste.

R. Amen.

Reedel ja laupäeval pärast Taewaminemise püha.

Igas palweteenistuses

wõetakse palwed j. n. e. mis kolme suurte pühade eelaja tarwis on seatud, jisse; waata lehet. 147. j. e.

Kollektid.

Ringi meile meie palume Sind j. n. e. Iht. 10.

Dh Jumal, Kelle kõrgeks kiidetud Poeg j. n. e. w. Iht. 201.

Selle peate Kristuse tulemise aja kollekt.

Dh Issand Jeesus Kristus j. n. e. Iht. 12.

Pühas Suharistiis.

Pärast Au olgu Jumalale kõrges ja epistli saulu, kui neid laudakse.

— **Halleluuja.**

Peate selle kõik muu nii tubas see võib saada pruugitud, nõnda kui taewaminemise pähal lht. 202.

Pühapäewal pärast Taewaminemise püha.

Igas palweteenistuses

wdetatse kolme suurte pühade eelaja palwed jisse w. lht. 147.

Kollektid.

Dh Jumal, Aukuningas j. n. e. w. lht. 10.

Dh Jumal, Kelle kõrgeks kiidetud Poeg j. n. e. waata lht. 201.

Dh Issand Jeesus Kristus j. n. e., w. lht. 12.

Pühas Euharistiis.

Au olgu Jumalale kõrge j. n. e.

— Halleluuja.

Kollekt.

Dh Jumal, Au kuningas, j. n. e. lht. 10.

Epistel.

(1. Peetr. 4. 7—11.)

Paul pärast epistelt.

Rui naine lapse ilmale toob, j. n. e. lht. 17.

Püha ewangelium.

(Joh. 15, 26—16, 4.)

Präfatšionis.

Täielikus teenistuses pärast: „taewaminemist Sinu paremale käele.“

— Seft pärast Tema ülestõusmist j. n. e. w. lht. 28.

Lühemas teenistuses:

Ja sel ajal kiidame meie Sind Sinu Poja j. n. e. waata Iht. 28.

Paul pärast püha-õhtusöömaega.

Minu Isa majas j. n. e. w. Iht. 52.

Palwe pärast püha-õhtusöömaega.

Dh Jumal, Kes Sina meid nende püha saladuste läbi j. n. e., w. Iht. 54.

Dh Issand Jeesus Kristus, Kes Sina meil j. n. e. waata Iht. 57.

Reedel enne Nelipühi

pühitseatakse enne lõunat pärast Eitaneid püha Euharistii nõnda tudas see 149 lehekülje peal on üles pandud. Palwed kolme suurte pühade eelajast wõetakse weel kord igas teenistustest sisse.

Päewa enne Nelipühi

peetakse, kui alandamise ja kaheksimeise päewa tehtud pattude, iseäranis nende pattude pärast, mis Püha Waimu annete wastu on tehtud.

Püha Euharistiid ei pühitseata sel päewal mitte.

Sommiku teenistuses.

Patutunnistus.

— Mis oleksime pidanud tegemata jätma.

Meie ei ole neid andeid, mis Sina Oma Püha Waimu läkitamise läbi Oma ristikogudusele andsid, mitte Sinu auks pruukinud. Meie ei ole mitte Sinu ewangeliumi armu sisse jäänud ja ei ole edasi ruttanud täiuse poole; meie langesime tagasi ja ei jäänud seisma, otse kui petlik amb. Meie oleme Sinu seadusi murdnud ja Sinu püha sõna, mis Sinu prohwetid meile kuulutasid, ära põlganud; meie oleme Sinu käskude wastu, mis Sinu apostlid meile on andnud, sõna kuulmata olnud, Sina

oled meile selle käsu andnud, et meie maailma otjad Sinu teenistusele ja Sinu austamisele kutsuma ja Sinu laiale pillatud lapsed kokku koguma pidime, ja meie ei ole Sinu ülesannet mitte täitnud. Sinu austust oleme meie Sinu wana rahwa filmade eest warjul hoidnud; meie oleme põhjuseks, et Sinu püha nimi maailma rahwaste seas teotatakse ja ei ole ühtegi headust meie sees.

Agga Sina, oh Issand, halasta j. n. e.

Kollektid.

Oh Jumal, Au kuningas j. n. e. w. lht. 10.

Oh Jumal, Kelle kõrgeks kiidetud Poeg j. n. e.

waata lehekülg 201.

Enne-lõunateenistus.

Alguspalwe.

Palu gem.

Rõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sa alati enam walmis oled kuulma, kui meie paluma, ja enam annad, kui meie palume ehk ära teenime; wala meie peale wälja Oma halastuse täiust; anna meile kõik andeks, mille pärast meie südametunnistus on kohkunud, ja kingi meile jeda head, mis meie mitte wäärt ei ole paluma, kui aga Jeesuse Kristuse Sinu Poja, meie Issanda, teenistuse ja Wahemehe ameti läbi.

R. Amen.

Selle peale werstlite asemel: „Issand, tee Sina meie huuled lahti j. n. e., järgmisel:

Peida ära Oma pale, oh Issand, meie pattude eest:

R. Ja kaota ära kõik meie ülekohus.

Loo meile, oh Jumal, puhas süda:

R. Ja anna meile uus kindel Waim.

Ära heida meid mitte ära Oma palge eest:

R. Ja ära wõta mitte Oma Püha Waimu meilt ära.

Tröösti meid jälle Oma abiga:

R. Ja Sinu rõemus Waim finnitagu meid.

Dh, Jumal, peasta meid warmalt:

R. Dh Issand, rutta meid aitama.

Sellepeale Saaweti laul (79) ja selle päewa kirjatükk (Jesaja 59) kui ta apostliku futunnistus, nagu hariltsult.

Sellejärele tulewad järel tulewad iseäralised kirjatükid, pälwed, ja Saaweti laulu, ainult viimase laulu järel lauldasje „Au olgu Issale“ j. n. e.

Siimene kirjatükk.

(karjaseft)

Jesaja 1.

Siimene pälwe.

(Apostliku ameti ärabeitmise pärast.)

Dh Issand, Sina oled meid kui Oma lapsi toitnud ja üleskaswatanud, aga meie oleme Sinule wastu pannud. Jah, kõik pea on haige, ja kõik süda on nõrk! Kui Sa alguses Oma Waimu maha läkitasid ja Oma ristikoguduse keskel eluasest wõtsid sellesama Sinu Püha Waimu au sees, seal said Sinu apostlid ehitud wäe ja tarkusega, et Sinu koda korraldada ja Sinu karja juhata. Kõik usklikud jäid kindlaks apostlite õpetuse ja osajaaamise sisse, ja hirm tuli kõikide hingede peale. — Meie aga, oh Issand, oleme Sinu kartust enestest ära tõukanud; meie oleme Sinu juhatamist ja Sinu walitjust halwaks pannud; meie oleme Sind ära heitnud, et Sina mitte meie üle kuningas ei oleks. Sinu riigi, mis ülewalt on, oleme meie ära unustanud ja eneste hingamist maa pealt otfinud. Walju sulase põlwe sisse oleme meie sattunud selle maailma walitsejate alla. Selle meie patu, kõige rahwa põlwele patu läbi, oleme meie Sinu riigi teede pealt lahkunud. Sinu tasanduse ja armastuse wa-

litjus on tundmataks jäänud; selle asemele on selle maailma wägi astunud; inimeste walitjus ja lugupidamine ou Sinu püha paika fisje tunginud. Oh Issand, Sina tead, kudas Sinu rahwas maharõhutud ja koormatud on. Maailma tuningad on eneste lugupidamist Sinu ristikoguduses makswaks teinud ja tema waimulikud jõud maapealsjeteks otstarbeteks pruukinud. Sina näed, kudas usk on ära taganenud, ja armastus on külmaks läinud. Keegi ei wõta tõde neilt wastu, keda Sina sead, waid igauks walib omale ise õpetajaid oma arwamise järele. Rahu ja armastuse ühendus, Sinu pühade ühendus Pühas Waimus on muudetud ilma arwamata lõhkumisteks ja wastastikusjeks wihkamisjeks. Kroon on meie pea pealt langenud: häda meile, et meie oleme pattu teinud. Meie uhkuse karistus on meie peal. Meie wanemad on pattu teinud ja meie kanname nende ülekohitud. Sulased walitsewad meie üle ja ei ole kedagi, kes meid nende käest peastaks.

[Ja meie iseäranis, oh Issand, keda Sa Oma apostlite alla oled kogunud, et meie nendega osa wõtaksime Sinu Poja, meie taewaliku ülemprestri eestpalwest, palume Sind, halasta meie peale ja waata kaastundlikult meie wiltsuse ja waewa peale. Uuri meid Jumal, ja tunne meie südameid, katsi meid läbi ja tunne ära meie mõtted, ja waata, kas meie hukatuse teel oleme, mis läbi meie Sulle põhjust oleme andnud, meid üheks ajaks ilma apostliteta jätta. Anna meile kõik meie pattud ja hooletused andeks ja juhata meid igawese tee peale.]

Rogu Oma laialipillatud jälle Oma juurde, murra katki meie wangipõlwe ike ja ära lase inimest, kes maast on, meid mitte maha rõhuda. Anna meile jälle kohtumõistjad, nagu ennemuiste, ja nõuandjad, nagu hafatu-

jes. Tee meie jalad wabaks, et meie jookseme sinu käs-
tude teed.

R. Amen.

Taaweti laul 89.

Teine kirjatükk

(prohwetist.)

Jesaja 5, 1—17.

Teine palwe.

(Kiriku korralduste kadumise pärast.)

Oh Issand, Kõigewägewam Jumal, kui armastuse ja wäe Waimu wäljawalamise läbi Sinu lapsed Sinu karja hulka kogutud ja Sinu karjaks tehtud said: siis andsid Sina kallid ametid, Oma täielikud seadused, et Oma armastatuid kõige hädaohu eest hoida ja kõige armu ja abiga ehtida. Kõigis asjus kandsid Sina hoolt nende juhutamise ja hoidmise eest. Sina seadsid Oma apostlite kõrwa prohwetite, ewanglistide ja karjaste ameti sisse. Sa seadsid Oma inglid, preestrid ja karjased kõige Oma pühade koguduste üle. Kui suur on Sinu tarkus, kui rikas on Sinu heldus! Mis wõisid Sina Oma wiinamäel rohkem teha, kui Sa oled teinud? — Aga meie ei ole Sulle mitte õiget wilja kandnud. Meie oleme wiha marju kandnud, Soodoma kobaraid ja Komorra wilja. Ja waata, waenlane on Sinu pühasse paika sisse murdnud: kõik aiad on ta maha tallanud, Sinu karjalauta tungib ta sisse, nõnda kudas see tema meele pärast on. Sinu lammaste laut on maha murtud, Sinu lambad on laiale pillatud. Palju on Sinu lapsi, kes Sinu jahutawat armu otsiwad ja tühjalt tagasi tulewad; palju ekswad ilma karjajeta ümber ja ei ole kedagi, kes neid juhataks ehk koju tooks. Nad wõtawad enestele

ise õpetajad oma himude järele, ja ei wõta mitte südamesse, et need, kes neid peaks õpetama, ära on wõetud. See meie langemine on meie pattude wili, see on Sinu käe katsmine. Sest meie ja meie wanemad, meie preestrid, prohwetid ja karjased on Sinu käskudest üle astunud, Sinu korraldusi muutnud ja Sinu igawest seadust murdnud. Sina aga, oh Jssand, halasta meie peale; sest meie jänuneme elawa wee järele. Jahuta meid Oma halastusega ja tee pea, et meie endid rõemustaks ja rõemjad oleks Sinu sees. Läkita Oma Waimu ja tee kõik uueks; ruenda Sina maa kuu. Ehita Oma Siioni müürisid ja tule meid katsma Oma õnnistusega.

R. Amen.

Lääweti Iaul 80.

Kolmas kirjatükk

(ewangelistist).

Dsea 2.

Kolmas pälwe.

(Waimulikkude annete kadumise pärast).

Oh Jssand, armu ja tõe Jumal, suur oli Sinu ristitoguduse au Püha Waimu wäljawalanimise päewal. Sinu usklikkude hull oli üks süda ja üks hing, täidetud rõemuga ja Püha Waimuga. Sinu käsi oli wälja sirutatud parandama. Wägewad tähed ja imeteod, tehtud Jeesuse nimel, andsid tunnistust Sinu ligiolemisest; ja Püha Waimu mitmesugused anded said wälja jagatud kõikidele Tema tahtmist mööda, et igaüks armu mööda, mis temale anti, neid pruugiks kõikide kasuks. — Aga Sinu rahwas on Sinu andid kurjaste pruukinud; ta on Su ära unustanud. Nad on Sinu kenad kallidkiwid wõtnud ja iseeneatele inimestest kujusid teinud. Ja kui

Sina Enefe Dmas wihas nendest olid tagasi tõmbanud, siis lastsid nad tulewase maailma jõud minna ja mõtlefid üksi inimeste tarkuse ja jõu peale. Sina aga, oh Issand, oled meie sees mälestusi Oma wanaaegsest armust äratanud; Sina oled meile tundmist andnud ära näha, kust meie oleme langenud, ja arusaamist, et meie oleme waesed ja wiletsad, pimedad ja alasti. (Oma tähti ei näe meie enam, ühtegi prohwetit ei ole enam ja ei ole ka kedagi, kes teaks, mis tulemas. Sinu wägew jõud ei ilmuta ennast mitte enam Oma rahwa keskel. Nad on lootuse Sinu peale kaotanud; nad ei wõta mitte Sinu wäge ega rammu ja ei jae mitte Sinu elu jõu sisse.) Sina aga jäed truuwiks. Sina oled Oma rahwa warjupaik ikka ja alati. Sina ei põlga mitte mahajäetute palwet: Sa mõtled Oma töotuste peale. Sina oled Oma ristitoguduse juures kuni maailma otsani. Need anded, mis Sina alguses oled andnud, seda tõotatud pärisosa panti, ei ole Sa iialgi tagasi wõtnud. Seepärast palume meie siis Sind, oh Issand, tule meie keskele; seija meie ligi Oma suure wäega, uuenda Oma seadust Oma ristitogudusega, nagu tema noorepõlwe päiwil, ja lasje Oma jõud ja au paista Dmas pühas paigas, nagu wanal ajal.

R. Amen.

Laaweti laul 74.

Neljas kirjatükk

(wanemast).

Laula 21, 25—36.

Neljas palwe.

(Ristitoguduse ilmalituts saamise pärast.)

Oh Jumal, Sina ehitasid Oma ristitoguduse waimulituts ihuts, taewalikkude asjade kujuts. Sina tintisid

Oma äravalitutele tulewase maailma jõudusid, et nemad keset seda maailma mitte maailmast ei oleks, waid ootaks eneste äralunastamise peale ja igatsjeks Önnistegija Jeesuse Kristuse, selle Issanda järele, kui Ta nüüd awalituks saaks taewast. Sina walgustasid neid nõnda Oma armuga, et see päew neid mitte kui waras ei peaks kinni wõtma. Sina täitsid neid lootusega, mis neile tugewaks ja kindlaks hinge ankruks oli, ja et neil sarnane lootus oli, puhastasid nad endid, otsekui Tema puhas on. — Aga Sinu rahwas on oma lootuse kaduda lastnud. Ta on pärisosa siit maapealt otseinud, ta on ära unustanud, et Sinu riik mitte sest maailmast ei ole, ja walitseda tahtnud ilma Issandata ja enne Tema tulemist maailma rikkust, wäge ja walitsust saada. Sellepärast on sõda ja riid tulnud; ja Sinu püha nimel on werd kui wett maa peal ära walatud. Need, kes oma wanadest pattudest on puhastatud, on jälle pühitsemataks ja roojaseks saanud. Ja nüüd, oh Issand, tuleb katsmise ja jälle-tagasitoomise aeg ligi. Sina oled koidutähe meie südames üles lastnud tõusta ja ärgates omast unest oleme meie häbi ja kartusega täidetud. Sest meie silmad on lahti tehtud aru saama, kui sügawaste meie langenud oleme, kuidas meie mitte walmis ei ole Issandale wastu minema ja Temale aru andma, mis Tema nõuab. Oh, kes wõib kannatada Tema tulemise päewa ja kes jääb seisma, kui Ta ilmub? Sest Tema on kui sulataja tuli ja kui wanutajate seep. Siiski, oh Issand, tuleme meie Sinu juurde, sest Sina ootad selle peale, et Sa meile armuline oleks. Sa kahetsed Oma sulaste pärast, kui Sa näed, et nende jõud otsas on. Meie ootame Sinu Poja ilmumist; meie igatsjeme Tema riigi tulemist; meie ootame selle suure päewa ligijõudmist. Puhasta meid, oh Issand, meie palume Sind, meie roojusest ja

taota ära meie tühjus. Puhasta meid meie ülekohtusest. Kingi meile jälle rõemu Sinu õnnistuse üle, ja Sinu heameeleline Waim toetagu meid. Läkita, oh Issand, Oma elawakstegewat Waimu ja tee kõik uueks. Wala meie peale wälja Oma taewaliku armu kastet. Pühitse meid, et meie Sulle pühad oleks. Wala meie südamesse Oma armastust wälja. Hüüa Oma Siionit, et ta põrust üles tõuseks, ja käsi pruuti, et ta ennast walmistaks.

R. Amen.

Laaweti laul 102.

„Au olgu“ j. n. e. õpetuseks.

Issand olgu teiega:

R. Ja Sinu waimuga.

Pa l u g e m.

Issand, halasta meie peale j. n. e.

Selle peale

Pitaneii.

Pärast magamaläinute palwet kollekt:

Oh Jumal, Kelle kõrgekskiidetud Poeg j. n. e. waata lehekülg 201.

Enne lõpupalwet saab aga veel järgmine palwe juurde wõetud:

Rõigewägewam, halastaja Issa, meie toome kõik need palumised ja palwed Sinu ette Jeesuse Kristuse nimel ja palume Sind alandlikult kõiki meie ihaldusi Tema pärast täita. Meie palume Sind, läkita apostlid Oma laste juurde, kes Sinu sisse usuwad; ärata prohwe-tisi, ewangelistisid, karjaseid ja õpetajaid, et Issanda tee walmistatud ja sõnakuulmatad südamed pöördud jaaks õiglaste tarkuse poole, ja Sinu rahwas jälle täidetud jaaks rõemuga ja Püha Waimuga. Siruta Oma parem käsi wälja ja pane ta Oma laste peale, et neil mingist

annist puudust ei oleks ja nad Issandat ootaks. Wal-
mista ja täienda, kinnita, tee tugewaks, raja neid, wõia
neid ja märgi neid pitseriga, kui Oma pärandust selle
töotuse Püha Waimuga, Kes on meie päranduse pant,
ja hoia neid laimata ja wigata kindlad usus ja rõõmsad
lootuses kuni meie Issanda Jeesuse Kristuse päewani;
Kellele Sinuga, oh taewane Isa, ja Püha Waimuga,
selle ainuelawa ja tõsise Jumalale, olgu au igawesest
ajast igaweste.

R. Amen.

Pärastlõuna-teenistuses

on pärast aja kollekti (waata hommitu teenistus lht. 206) need iseäralised neli
palwet, aga ilma kirjatükideta ja Saaweti laulubeta enneidunateenistusest juurde
wõtta, nagu lht. 207.

Õhtuteenistuses.

Pärast aja kollekti (waata hommituteenistus lehekülj 206) veel järgmine palwe

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma rahwa
südames igatsust Oma Püha Waimu wõidmise järele
oled äratanud: anna meile, meie palume Sind, rikkaks
saada Tema mitmesugustest annetest, et meid kannatli-
kult otfani kindlaks jäedes selle maailma pimeduse sees
ja taewaliku armuga täidetult, heledaste paistes kui põle-
wad lambid, leitaks meie Issanda Jeesuse Kristuse pale
ees, kui Ta nüüd tuleb Oma riiki. Kuule meid, meie
palume Sind, sellesama meie Wahemehe ja Üralunas-
taja pärast.

R. Amen.

Sähelepanemiseks. Eühemas õhtuteenistuses tohib, kui pärast-
lõuna palwet mitte ei ole peetud, pärast seda kollekti ka neid iseäralisi neli palwet
(lehekülj 207) juurde wõtta.

Relipühil.

Sommiku- ja õhtuteenistuses.

Kollektid.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Püha Waimu j. n. e. waata Iht. 11.

Dh Jumal, Kes Sina sel ajal Oma uskliku rahwa südanud oled juhatanud Oma Püha Waimu walguse läkitamise läbi: anna meile sellesama Waimu läbi kõikis asjus õiget wahet teha ja Tema troosti üle alati rõe-
mustada; Jeesuse Kristuse, meie Dnnistegija pärast.

R. Amen.

Enne- ja pärastlõuna teenistuses.

Kollektid.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Püha Waimu j. n. e. waata Iht. 5 ja 256.

Selle järele järgmisel:

Dh Jumal, Kes Sina sel ajal Oma uskliku rahwa j. n. e. waata ülewal.

Rõigewägewam Jumal, Kes Sina Oma rahwa südametes j. n. e. Iht. 214.

Dh Jumal, Kes Sina oled usklikkude elu, alandlikkude ja madalate au ja õigete õnnistus: waata armulikult Oma alandlikkude sulaste palwete peale ja kingi, et meie hinged, kes Sinu töötuse järele janutawad, igal ajal Sinu täiuselt saats täidetud, Jeesuse Kristuse, meie Jsfanda läbi.

R. Amen.

Isjand Jeesus Kristus, Kes Sina neil päiwil Püha Waimu Oma truowi jüingrite peale oled maha läkitanud, et Ta Sinu ristifoguduses alati elaks: kingi omakstele, et nemad wastust selle palwe peale, mis Sina nende eest oled teinud, wõiks saada, ja wala itka ja alati Oma rohket õnnistust ja rahu wälja kõikide peale, kellele Sina oled andnud Oma nime sisse uskuda; Kes Sa elad ja walitsed Sjaga sellejama Waimu ühenduses, Üks Jumal igaweste.

K. Amen.

Sellepeale itka pruugitawad palwed.

Pühas Eucharistiis.

Au olgu Jumalale kõrges j. n. e.

— Halleluuja.

Selle järele:

Oh Püha Waim, Kes Sa meie sees, elad, * Kes Sa oled püha, Kes Sa oled hea: * tule Sa ja täida Oma usklikkude südamed * ja süüta nende sees Oma jumaliku armastuse tuld. * Halleluuja.

Kollekt.

Kõigewägewam Jumal, Iht. 11.

K. Amen.

Epistel.

(Ewef. 4, 4—16.)

Paul pärast epistelt.

Ma rõemustan wäga Jehowa sees j. n. e. Iht. 17.

Sisaks saab veel hümnus juurde wõetud (Iht. 17.)

(Uus Lauluraamat, nr. 273).

Püha ewangelium.

Johan. 14. 15. K.

Atanasiuse usutunnistus,

mis pühas Eucharistias kolmel juurel pühal ja 1. novembril pruugitakse:

Kes tahab õndsaks saada, peab üle kõige asjade Üleüldist Kristiusku pidama.

Seft kes seda mitte täieste ja ilma rikkumata ei pea, on kahtlemata igaweste hukkas.

See on aga Üleüldine Kristiusk, et meie üht Jumalat kolmsuses ja kolme palet ainsuses kumardame;

Ilma palede segamata ja ilma olemise lahutamata.

Üks ise pale on Isa, üks ise pale on Poeg ja ise pale on Püha Waim;

Uga Isa ja Poja ja Püha Waimu jumalik olemine on üks, austus ühesugune, ja ühesugune au wägewus.

Misugune on Isa, seesugune on ka Poeg, niisugune on ka Püha Waim.

Isa ei ole mitte loodud, Poeg ei ole mitte loodud, Püha Waim ei ole mitte loodud;

Isa on äramõetmata, Poeg on äramõetmata, Püha Waim on äramõetmata;

Isa on igawene, Poeg on igawene, Püha Waim on igawene;

Ja ometigi mitte kolm Igawest, waid üks Igawene; Dtskui mitte kolm ilmaloomatat ega kolm äramõetmatat, waid üks Ilmaloomata ja üks Äramõetmata.

Rõndasamuti: Isa on kõigewägewam, Poeg on kõigewägewam, Püha Waim on kõigewägewam;

Ja ometigi mitte kolm kõigewägewamat, waid üks Kõigewägewam.

Rõnda siis: Isa on Jumal, Poeg on Jumal, Püha Waim on Jumal;

Ja ometigi mitte kolm Jumalat, waid üks Jumal.

Nõnda siis: Isa on Isand, Poeg on Isand, Püha Waim on Isand;

Ja ometigi mitte kolm Isandat, waid Üks Isand.

Seft otsekui meie oleme kristlikust tõest sunnitud, iga palet üffikult kui Jumalat ja Isandat tunnistama:

Nõnda on see meie Üleüldise Kristiusu poolest ära keelatud, kolme Jumalat ehk kolme Isandat nimetada.

Isa ei ole kellegi tehtud ega loodud, ei ka mitte sündinud.

Poeg on Isast üksi, mitte tehtud, ka mitte loodud, waid sündinud;

Püha Waim on Isast ja Pojast, mitte tehtud, ega loodud, ega sündinud, waid wäljamineu.

Sellepärast Üks Isa, — mitte kolm Isa; Üks Poeg — mitte kolm Poega; Üks Püha Waim, — mitte kolm Püha Waimu.

Ja selles kolmsuses ei ole keegi ees ega taga; keegi suurem ega wähem;

Waid kõik kolm palet on niihästi üks kui teine igawesed ja ühesugused:

Nõnda et, nagu juba enne öeldud, kõikis asjus niihästi ainsus kolmsuses, kui kolmsus ainsuses kumardatud peab saama.

Sellepärast, kes tahab õndsaks saada, peab nõnda kolmsust pidama. —

Nõndasamuti on aga tarwis igaweseks õnnistuseks, et meie Isanda Teesuse Kristuse lihakszaamist truuwiste ustakse.

Nõnda on see siis õige usk, et meie usume ja tunnistame, et meie Isand Teesus Kristus, Jumala Poeg, Jumal ja inimene on.

Jumal on ta Isa olemisest, enne aegade algust sündinud: inimene Oma ema olemisest, sündinud aja sees;

Täieline Jumal, täieline inimene, mõistlikust hingest ja inimlikust ihust olemine;

Jumaliku olemise poolest Isa ühesugune, vähem kui Isa inimese olemise poolest.

Ja ehk küll Ta Jumal ja inimene on, ei ole ometigi mitte faks, vaid Üks Kristus;

Üks, aga mitte jumaliku olemise lihaks muutmise läbi, vaid inimese olemise pealevõtmise läbi Jumalas;

Ja täieste, Üks, mitte olemise segamise läbi, vaid pale ainsuse läbi.

Seet nõnda kui mõistlik hing ja liha üks inimene on, nõnda on Jumal ja inimene Üks Kristus;

Kes on kannatanud meie õnnistuse pärast; alla läinud põrgu hauda, kolmandal päeval üles tõusnud furnuist;

Üles läinud taewa; istub Jumala, Kõigewägewama Isa paremal käel; sealt Ta tuleb kohut mõistma elawate ja furnute peale;

Kelle tulemises kõik inimesed üles tõusewad oma ihudega ja aru annawad igauks oma tegudest;

Ja kes head on teinud, lähewad igawese elusse; kes aga kurja on teinud, — igawese tulesse.

See on Üleüldine Kristiust; kes seda mitte truuwiste ja kindlaste ei usu, ei wõi mitte õndsaks saada. Amen.

Präfatsioonis.

Seda Trööstijat, kes seltsinatsel päewal j.n.e. Iht. 28.

Dhwripalwele.

— Oh Jumal, Kes Sina neid andid Oma Püha Waimu mahatulemise läbi pühitsed j. n. e. Iht. 35.

R. Amen.

Zaul pärast püha-õhtusöömaaga.

Liha ei kõlba kuhugi, * j. n. e. Ihf. 52.

Palve pärast püha-õhtusöömaaga.

Oh Jumal, Kes Sina meid nende püha saladuste
Jees j. n. e. Ihf. 54.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Püha Waimu
lakitamise läbi j. n. e. Ihf 57.

K. Amen.

Relipühi oktaawis,

pühapäew pärast Relipüht taasa arwatud.

Kõigis palweteenistustes.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Püha Waimu
j. n. e. waata Ihf. 11.

Jeesand Jeesus Kristus, Kes Sina neil päiwil j. n. e.
waata Ihf. 216.

1. nowembril, kõikide pühade mälestuseks.

Sommitu- ja õhtuteenistuses.

Manitsus.

Armastatud wennad!

Esimeste kristlaste lootus, mis neid julgeks ja tuge-
waks tegi neid hirmsaid tagakiusamisi wälja kannatama,
mis ristikogudust häwitafid, oli, et Jeesand Jeesus
Kristus pea jälle maa peale tagasi tuleb ja Oma truue-
widele julastele tajub. Selle lootuse pärast olid nad

walmis surema; jelles elafid nemad ja said selle läbi puhastatud ja taewariigi tarwis kõlbawaks tehtud. Lootus Selle peale, Kes mau pead pidi rõhuma, trööstis Gewat pärast seda, kui ta seda wiletsust oli näinud, mis ta oma järeltulewa soo peale oli toonud. Seesama lootus trööstis peawanemaid.

Meie aga ja meie wennad oleme ära langenud oma lootusest. Selle asemel, et edasi sammuda täiuse poole, oleme meie paigalseisumise patu sisse langenud, selle patu sisse, mis meid nii kergeste oma koha pealt ära nihutab, ja mille eest meid pühas kirjas iseäranis hoiatatakse. Meie ei hooli mitte kõige looma kannatamisest, mis ägades oma ärapeastmist ootab. Meie ei ole mitte mõtelnud äralahkunud märtrite peale, kelle elawuse ja usutruuduse läbi Jumala tundmine meie kätte on ulatanud, ja kes nüüd kui magama läinud eneste ihude ülestõusmist ootawad, et oma Issanda rõemu ja ligiolemise sisse minna. Kõlmaks on jäänud meie armastus oma Õnnistegija wastu, Kes selle järele igatsseb, et meie hüüdmist kuulda, et Ta jälle tuleks ja meid ära peastaks kõigest kiusatusest ja wiletsusest. Meil ei ole mingit tunnet enam nende igalpool maa peal maha rõhutatud waeste wastu, kellel kedagi ei ole, kes neid aitaks, kui aga Issand. Oh tõeste, meie oleme kōwa südamega ja iseeneste armastajad, ja Jumala armastus ei ela mitte meie sees, kui meie oma wendi nii suures hädas näeme ja neile mitte appi ei tule ega Issandat ei otsi maailma pärast, mis walus ja wiletsuses on; et Tema, Kes üksi ihu kui ta hinge Õnnistegija on, tuleks ja pisarad ära pühiks kõikide palgilt.

Meie oleme küll mures olnud meie eneste hingede õnnistuse pärast; aga Kristuse ihu oleme meie filmist ära kaotanud ja ära unustanud, et meie kõik kokku

kui üks ihu ja mitte kui üksikud, au sisse ülesse wõetud saada wõime. Ühtlasi oleme meie tuimad olnud Jumala au ja Tema ettevõtmise ning nõu vastu, mis üksi wõib täide wiidud saada Tema ristikoguduse läbi, keda Tema kui Omaks tööriistaks Oma mõtete kordasaatmiseks on teinud. Juutisid on kui uskmataid halvaks pandud, kuna nemad neile antud töotustele uskus ometi hoopis kindlaks on jäänud, kui meie neile töotustele, mis meie on antud.

Siiski ei ole Jumal Oma halastust mitte wihas finni pannud ega Oma seadust pärijeks ära unustanud. Weel ootab Ta, et Ta meile armuline oleks; Tema on walmis Oma rahwa palwet kuulma, kes ennast pisa-ratega ja tõsise südameliku meeleparandamisega Tema poole pöörab. Sellepärast astuge ligi ja tunnistage Temale eneste patud tõsises lootuses Tema halastuse peale Jeesuse Kristuse läbi.

Patutunnistus.

Rõigewägewam, igaweste elaw Jumal, meie tunnis-tame, et meie Sinu pale ees puhastamata ja roojased oleme. Lootus Sinu armsa Poja peatse jälletulemise peale ei ole meid mitte puhastanud, nõnda kui Tema puhas on, sest meie oleme selle lootuse vastu järelemõtlemata ja tuimad olnud. Meie oleme Jumala kogudust, mis ometigi üks olema pidi, lahutanud ja lõhkunud, ja ei ole nende lõhkumiste teede üle mitte kaebtust teinud. Meie oleme hooletud olnud Sinu ristikoguduse ärarahwi-tamise üle, selle paiga üle, kus Sinu au elab. Meie ei ole mitte mõelnud oma wendade peale, kes meie eeli on ära läinud, kelle were läbi Sinu rohuaed, ristikogu-dus, kastetud ja wiljakandjaks on tehtud ja kelle truu-

duse ja südiduse läbi Sina meile mälestust kõigest sellest, mis Sina meie eest oled teinud, kuni selle päevani alal oled hoidnud. Meie oleme Sinu Waimu häälele Sinu koguduses vastu pannud, mis läbi Sina temale kestwat walgustust anda tahtsid, ja meie oleme halwaks pannud neid ametisi, mis Sina wanast ajast oled sisse seadnud kõige ihu waimulikuks walitsemiseks ja juhatamiseks.

Waata, meie tuleme tagasi Sinu juurde, meie Jumal, Kelle teed meie oleme maha jätnud, ja palume Sinu andeksandmist kõige oma rumalustele. Kuigi meie patud kui weripunased on, wõid Sina neid ometigi walgeks teha kui lumi. Meie lootus seisab üksi Sinu peal: anna meile andeks, meie palume Sind, anna andeks Oma rahwale, keda Sina ära lunastanud oled Oma kalli werrega, ja ära pea meiega mitte wiha alati. Loo meie sisse puhas ja rusukspokstud süda, ja kingi meile Oma taewaliku armu, et meie mitte jälle rumaluse sisse ei sattuks. Kuule meid, kõige halastajam Jumal, Jeesuse Kristuse pärast.

A. Amen.

Pattude andeksandmine.

See Kõigewägewam Jumal, meie halastaja Isa, kes rusukspokstud südame õhtamist mitte ei põlga, ega kurbade nõudmist; kes Oma ainusündinud Poja on surma andnud kõige maailma pattude eest ja Tema pärast mitte kätte ei maksa, waid Talle were peale waatab: Tema andku teile andeks need lugemata ülekohtu teod, Tema jumaliku wäe-austuse vastu tehtud; Tema kustutagu Oma ristikoguduse üleastumised kui pilwe ja ärgu mõtelgu tema pattude peale mitte enam.

Tulge siis nüüd Tema ligi täies usu julguses Tema halastuse peale ja tooge Tema ette kõik eneste soovimised, et teie Temalt väge võiks saada, edaspidi Tema ees käia Tema meelepärast, Tema püha nime auks.

A. Amen.

Kollektid.

Kõigewägewam Jumal, Kes Sina Püha Waimu j. n. e. waata lehekülj 11.

Oh Jumal, Sina kõige pühaduse hallikas, kingi Oma sulastele armu, Sinu armja pühade järele nõnda käia kombelikus ja jumalakartlikus elus, et meie nendega selle ärarääkimata rõemu juurde võiks saada, mis Sina neile oled walmistanud, kes Sind armastawad; Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

A. Amen.

Enne- ja pärastlõuna teenistuses.

Tähelepanemiseks: Langeb see päew pühapäewa peale, saawad hommitu- ja õhtuteenistuses seatud täitid (waata üllehel); ka järgmised tarwitusele wõderud.

Sakatuspalwe

(ainult nädalapäiwil).

Kõigewägewam, igawene Jumal, Kes Sa alati enam walmis oled kuulma, kui meie paluma, ja enam annad, kui meie palume ehk ära teenime: wala meie peale wälja Oma halastuse täiust; anna meile kõik andeks, mis pärast meie südametunnistus on kohkunud, ja kingi meile seda head, mida meie mitte wäärt ei ole paluma, kui aga Jeesuse Kristuse Sinu Poja, meie Issanda teenistuse ja Wahemehe ameti läbi.

A. Amen.

Sellepeale — pühapäewal aga pärast iseeneeste äraandmise palwet, ehk pattude andeksandmist tulewad w e r s i l l i d. „Issand, tee Sina meie huuled lahti“ j. n. e. ja kõik muu nende teenistuste harilitu seaduse järele.

Etanel ei saa sel pühäl mitte tarwitatud; harilitkude palwete asemel saawad pärast kollekti (waata üllehel) allseiswad palwed ja tänamised pruugitud.

Balwed.

Sinu ligi, oh Issand, meie Jumal, tuleme meie ja palume Sind Sinu armulikkude töotuste täitmise pärast, mitte meie eneste õiguse peale lootes, waid Sinu mitmefuguse ja suure helduse peale. Mitte meie pärast, waid Sinu püha nime pärast palume meie Sind, et Sa täide minna lajeksid, mis Sa wanal ajal oled rääkinud. Meie palume Sind, tee tõeks Oma wana töotus, et naise seeme mao pead peab rõhuma. Meie palume Sind, anna Taawetile, Oma wõitnud mehele, et ta walitseks Sinu pühas linnas alati. Meie palume Sind, lätita Jeesust Kristust, Kes taewasse on ülesse läinud ja seal wiibib kuni kõige asjade jälle-ülesseadmise aegadeni. Meie palume Sind, et meie, Sinu ristikogudus ja Sinu rahwas maa peal, surma mitte ei näeks, waid üles kistud saaks Issanda wastu pilwedesse, ja nõnda Tema juures wõiks olla igal ajal, mitte riidest lahti peastetud, waid üle kaetud walgusega ja surematusega, waimuliku ihudega ehitud. Meie palume Sind, et Jeesus Kristus, Kes see Ainumas kuningate Kuningas ja isandate Issand, Ise Oma riigi nüüd sisse wõtaks ja Oma aujärje üles seaks maa peal.

R. Amen.

Waata, oh Issand, Oma pühapaiga langenud seisukorra peale, Oma ristikoguduse tühjaksjaamise peale, selle paiga roojastamise peale, kus Sina Oma pühadust ja au ilmutada tahtsid: waata, oh Jumal, Oma rahwa wiltsuse peale ja lätita Teda, Keda Sa lätitada tahad, Talle, Kes walitsema peab, ja wõta ära meie wangipõlwe iket.

R. Amen.

Oh Issand Jeesus Kristus, kuule Oma sulaste häält, kes altari all Sinu poole kätendavad. Matka kätte Oma märtrite werd, mis selle segaduse linna uulitjadel on ära walatud. Sina oled ütelnud, et Sa mitte ei taha nende tegusid ja nende armastuse tööd, mis Sinule tehtud, ära unustada. Sa tahad isegi karika täit wett tasuda, mis kõige vähemale Sinu usklikkude seast on antud. Kuule kogu Oma looduse õhkamist; sest Sina oled halastuse Jumal; waata nende pijarate peale, mis maa peal on ära walatud, ja pühi neid kõitide filmist.

R. Amen.

Ole pühas wihas, oh Issand, Oma tõe eest, Oma pühaduse eest ja ära kannata mitte, et ärarikkuja weel edasi rikuts Sinu püha mäe peal ja Sinu püha sulaseid piinaks, keda Sina Oma kalli werega oled lunastanud.

R. Amen.

Ehi Ennast, oh Issand Jeesus, Oma suure wäega, tule jälle ja walitse. Nmu Oma rahwa keskele ja peasta meid; sest Sina oled meie ainumas Üralunastaja, Sina üksi oled ihu kui ta hinge Tnnistegija. Too Enesega kaasa kõik need, kes Sinu sees on magama läinud; ärata üles Oma surnud pühad, ja anna neile nende ihud jälle. Sest Sina oled ülestõusmine ja elu; ära peida meie eest mitte üialgi Oma palet ära.

R. Amen.

Rõigewägewam Jumal, Abrahami Jumal, Jisaki Jumal ja Jakobi Jumal: meie palume Sind Sinu wana rahwa eest, Israeli kaja eest, selle pärast wanemad

on, ja kellest liha poolest Jeesus Kristus, meie Issand ja Õnnistegija, on ette tulnud. Meie palume Sind, wasta halastusega nende wiletsuse peale, mis nemad Sinu õige wiha läbi niikaua kannatawad. Tõeste, meie oleme nende wiletsust suurendanud, meie oleme oma wenna peale armastuseta waatanud sel päewal, kui ta wõeraks sai; meie oleme Juuda laste üle rõõmsad olnud nende ärarikkumise päewal ja uhkelt nende wastu rääkinud nende häda ajal. Nüüd aga pöörame meie endid Sinu poole nende pärast, ja palume Sind, pööra nende süda Oma poole ja wõta see kate, mis nende südame peal on, ära; paranda neid nende hingede pimedusest, et nemad Teda, Keda nemad läbi pistnud on, näeksid ja eneste üle kaebaksid. Täida nende juures, meie palume Sind, kõik halastuse ja õnnistuse nõupidamised, mis Sina nende tarwis oled ülewal hoidnud; anna neile jälle nende pärisosa maa, ehita Sina Jerusalemma müürid ja tee teda kõige maailma rõõmuks. Kuule meid, oh Issand, Oma nime pärast ja wasta meile Oma auks; Jeesuse Kristuse läbi.

R. Namen.

Tänamised.

Rõigewägewam Jumal, Kelle juures nende waimud elawad, kes Issanda sees siit lahkuwad ja kelle juures usklikkude hinged, peastetud liha koormast, rõõmus ja õnnistuses hingawad: meie toome Sulle tänu kõige meie wendade eest, keda Sina Oma headmeelt mööda selle patuse maailma wiletsusest oled lunastanud, ja palume Sind, wõta Oma armu mööda pea täis teha Oma ärawalituse aru ja lasse rutuste Oma riiki tulla, et meie kõikidega, kes tõsisel usul Sinu püha nime fiske on

lahkunud, meie täieksaamist ja õnnistust mõiks kätte saada hinge ja ihu poolest, Sinu igawese au sees; Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Oh halastaja Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Issa, Kes on ülestõusmine ja elu, et, kes Tema siisse usub, see elab, kui ta ka sureb, ja kes elab ja usub Tema siisse, iialgi ei saa surema; kes meid Oma püha apostel Pauluse läbi on õpetanud, et meie mitte ei pea nende pärast kurwaks saama, kes on magama läinud, nõnda kui need, kellel ei ole lootust: meie palume Sind alandlikult, oh Jumal, ärata meid üles patu surmast õiguse elule, et meie walmis oleks Tema ilmumisele; ja kingi, et need, kes enne Tema tulemist seist elust lahkuwad, Tema sees hingaks, ja et meie kõik üleüldises ülestõusmises wiimisel päewal Tema pale ees kõlblitud leitaks ja meie jeda õnnistust kätte saaks, mis Sinu armastud Poeg siis jaab kõikide üle wälja rääkima, kes Sind armastawad ja kardawad: Tulge siia, Minu Issa õnnistatud, pärige riik, mis teile maailma asutamiseft jaadik on walmistatud! Kingi meile jeda, meie palume Sind, oh halastaja Issa, Jeesuse Kristuse, meie Wahemehe ja Aralunastaja läbi.

R. Amen.

Oh kõige liha waimude Jumal, Abrahami, Iisaki ja Jakobi Jumal, kes Sina õige Abeli were ja kõige Oma prohwetide ja märtrite were peale mõtled: meie kiidame Sinu püha nime ja toome Sulle tänu kõige Sinu tõe ja Sinu tegude tunnistajate eest, jeda Sina alguseft kuni selle päewani oled äratanud. Meie kiidame Sind wanemate pärast, kellele Sina Oma töötused oled kinkinud

ja armu andnud nende siise uskuda. Meie täname Sind ka wana aja prohwetite eest, iseäranis jelle kõige suurema eest nende seas, meie Issanda eelkäija eest. Meie täname Sind, et Sina neitsi Mariale, keda kõigi põlwe rahwad õndsaks kiidawad, niisugust armu oled andnud, et ta meie Issanda emaks sai. Meie täname Sind apostlite ja prohwetite eest, märtrite ja Sinu töö tunnistajate eest; meie täname Sind kõikide eest, kes Sind omal aegadel ja oma põlwe rahwa seas truuwiste on teeninud ja meile oma töö wilja on järele jätnud; meie täname Sind kõige nende surnute eest, kes Sinu sees hingawad, ja kõige Sinu elawate pühade eest maa peal. Ja meie palume Sind, anna meile, kes meie siin maa peal oleme, et meie edaspidi nende hea eeskuju järele käikeme, Sind truuwiste teenikse oma eluaeg ja ikka walmis oleksime Sinust tunnistust andma kuni surmani. Kuule meid Jeesuse Kristuse pärast, Kellele Sinuga, oh Jha, ja Püha Waimuga, selle ainu Jumalale, olgu au igaweste.

R. Amen.

Siis järgnewad eht weel iseäranis seatud palwed ja tänamised.

Selle peale lõpupalwe (hymnus) — pühapäewal: Au olgu Isole j. n. e. — ja õnnistamine, nagu ikka.

Pühas Eucharistiis.

Au olgu Jumalale j. n. e. Halleluuja.

Kollekt.

Dh Kõigewägewam Jumal, kes Sina Püha Waimu j. n. e. Iht. 11. Peale selle:

Dh Jumal, Sina kõige pühaduse hallikas j. n. e. waata Iht. 224.

R. Amen.

Epistel.

(1. Tess. 4, 13—5, 10.)

Paul pärast epistelt.

Õnnis on see ja püha,* kellel oja on esimesest üles-
tõusmisest j. n. e. Iht. 18.

Püha ewangelium.

(Matt. 25, 31 X.)

Atanasiuse usutunnistus

(waata lehekülj 217).

Dhwertorium.

Õdib, kui see päew mitte pühapäewa peale ei lange, kammrite wabel olewa salmi
wabelejätmisega tarwitatud saada.

Pärast usutunnistust loeb diakon, nende sõnadega alates: „Selle päewa
pühas ohwris mõtleme meie iseäranis Issandas magamaläinute —“,
magama läinud apostlite, apostlite abiliste ja nende suguharus taajas olnud taastöö-
liste nimekirja ette; edasi kõige selle koguduse magamaläinud truupi teenrite ja mödda-
läinud aastas ustus magamaläinud liikmete nimed, niibästi täiskaswanute kui laste
lised. Pärast pühandude lätteandmist saab see nimekiri kõige selle koguduse magama
näinud usklikute nimekirjaga ühes altari peale pandud.

Präfatsionis.

Pühapäewal, kui täielik teenistus, w. Iht. 25, pärast: — „Sinu koguduse seadmiste eest.“

Ja täna (oktawis: sel ajal) toome meie Sinule
j. n. e. Iht. 29.

Dhwri palwele.

Iseäranis sel päewal toome meie Sulle oma
tänuohwert j. n. e. Iht. 36.

R. Namen.

Magamaläinute mälestus

lunnib igal pool täieliku wiisi järele, waata lehekülj 41, kus juures kõik nimekirjas
üleswõetud koguduse liikmete nimed waljuste nimetatud saawad (waata ülewal).

Apostlik õnnistamine.

Sumal, see kõigewägewam Issa, kes see õige Issa
on üle kõige, mis lasteks hüütakse taewas ja maa peal,

andku teile ja kõigile Oma pühadele rõemu täiust Omaft paleft ja kõiki headufe warandufi Oma paremaft käeft.

Issand Jeesus Kristus, Kes ristikogudufst nõnda on armastanud, et Ta Iseennast tema eest ära on andnud. Kes teda toidab ja hoiab kui Oma Enese ihu: Tema puhastagu ja pühitsegu, toiktu ja kinnitagu teid ja kõiki Oma omakfifid, ja hoidku teid ilma laitmata ja ilma rooja märgita, et Ta teid ette seaks ühe ihu ühenduses ilma wigata Jumala auujärje ette.

Püha Waim, see pühitsufe Waim, Kes ristikogudufe ihu sees elab: tehtu teid Kristufe, Selle Issanda kaju farnatseks, ühest selgufest teise, ja täiktu teid Oma fisseandmise läbi Jumala armastufega; et teie rikkad oleks lootufest Jumala ja kõige Tema pühade wastu.

See Kõigewägewam Jumal, see Ista ja Poeg ja Püha Waim, hoidku ja õnnistagu teid ja toogu teid kõiki igawese elule ülestõusmise aus.

R. Amen.

Laul pärast püha-õhtusöömaaga.

Laulge Jehowale uut laulu, * j. n. e. Iht. 53.

Palwe pärast püha-õhtusöömaaga.

Dh Jumal, Kes Sina meid nende püha faladuste sees j. n. e. waata Iht. 54.

Dh Jumal, Sina kõige pühadufe hallikas j. n. e. Iht. 58.

R. Amen.

Pärast püha-õhtusöömaaga palwet astub fcelebrant lugemise puldi juurde ja algab lugemist järgmiste sõnadega: Pätituskirjade ettelugemine, mis nende seitseme kogudustele on lätitratud, ülespandub püha Johannefe ilmutamise raamatu teises ja kolmandamas peatütis:

Nõnda ütleb Issand: Gewesufe kogudufe inglile kirjuta j. n. e.

Te Deumi asemele järgmine lätitufe laul:

Pange tähele, taewad, sest ma tahan rääkida,* ja fina maa, kuule mu suu kõnesid;* Mu õpetus tilkugu kui wihm,* mu kõne jooksku kui laste;

Kui peenike wihm noore rohu peale, * ja kui wihma piisad rohu peale; * sest ma kuulutan üles Jehowa nime: * andke suurt au meie Jumalale.

Tema on kalju. Tema töö on laitmata; * sest kõik Tema teed on, nii kui kohus, * Jumal on ustaw ja ilma kõwerufeta, * õige ja õiglane on Tema.

Jehowa jäöks on Tema rahwas, * Jakob on Ta pärisosa nõör; * sest Jehowa saab Oma rahwale kohut mõistma, * ja Oma sulaste pärast kahetsema.

Sest Ta näeb, et nende wägi käest ära läinud * ja nurja saanud, mis kallid ja mis halb oli; * Ta tõstab Oma käe taewa poole * ja ütleb: nii tõeste kui Ma elan igaweste.

Hõifake paganad, kes Tema rahwas; * sest Ta tahab Oma sulaste were kätte maksta, * ja Oma waenlaste kätte jälle maksta, * ja Ta teeb äralepitamist Oma maa ja Oma rahwa eest.

Suured ja imelikud on Sinu teod, * Issand, Jumal, Sa Kõigewägewam; * Õiged ja tõsised on Sinu teed, * Sa pühade kuningas.

Kes ei peaks Sind kartma, Issand, ja Sinu nime austama! * sest et Sa üksi oled püha; * sest kõik paganad tulewad ja kumardawad Sinu ette; * sest et Sinu õiged kohtumõistmised on awalikuks saanud.

Au olgu Issale j. n. e.

Rõikide pühade päewa oktaawis.

Palweteeniistustes.

Kollektid.

Kõige wägewam Jumal, Kes Sina Püha Waimu j. n. e. lehekülj 11.

Oh Jumal, Sina kõige pühaduse hallikas j. n. e. lehekülj 224.

Püha Eucharistiis

saab kõiges iseäralistes tükides sealt maalt, kust need pruutimisele wõiwad tulla, pühade päewa eestri ja seadus tähelepandub, iseäranis oktaaw pühapäewal igalpool weel kord magamaldäinute täieline mälestuse worm pruugitud: siiski et saa Utanastuse usutunnistus ja iseäraline tiitusetaul lõpiks mitte jälle pruugitud, ka ei saa magamaldäinute nimekiri, ehk küll altari peale pandub, mitte enam uueste ette loetud. Oktaaw pühapäewal saawad selle nädala ja päewa kollektid, nädala päewil üksi aga selle päewa kollekt pruugitud.

Langeb 8. november pühapäewa peale, siis saawad kõige pühade päewa kirjatükide asemel harilikult seatud kirjatükid loetud.

Patukahetsejate erapihti ja pattude andeksandmise seadlus.

Kui keegi, kelle südametunnistus pattudega koormatud on, ja kes pattude andeksandmise armu järele igatses, oma koormat ja igatsemist karjasele ja wanemale on awaldanud, siis peab wanem ehk karjane niisugusele peatselt wõimalust andma oma pattusid täielikult pihtida. Selle juures peab preester, nii kudas asjaolu nõuab, kas pihtijale tulusat nõu andma ja teda õnnistusega ära lastma, wõi (kui awaldatud patud ja pihtija hingeline seiuukord ise selleks kohane on), pühalikult pattude andeksandmiseks teatud aja määrama. On pihtijal soow ühe teise preestri, aga mitte oma seadusliku karjase ehk wanema juures pihtida, siis on temal luba sellest koguduse eestseisjale teatada.

On patud sellefarnafed, et pihtija tehtud kahju jälle heaks teha ehk mõnda taju selle eest anda wõib, siis peab temale preester seda ära seletama ja ühtlasi wiisi ja teed näitama, kudas ta seda heaks teha ehk tasuda wõib, selle hoiatuslega, et pühalik pattude andeksandmine sellele mitte eluks, waid hukatuseks saab, kes mitte tõsiselt ette ei wõta seda kõige esimisel wõimalusel tasuda. Ka ei wõi preester pattude andeksandmist mitte jagada, olgu wahest siis, kui ta ses kindel on, et kahetseja selles asjas kas juba midagi teinud on, ehk wiibimata tegema saab, mis tema jõus seisab.

Preester peab neid, kes endid pühalikule pattude andeksandmisele ette walmistawad, paastumisele manitsema, ja selle jagamise puhul ka ise paastunud olema, mõeldes Jēfanda sõnade peale, Kes neid hukka mõistab, kes kohtujärjel istuwad ja raskeid koormad inimestele peale panewad, ilma et nad neid sõrmega liigutaks; ja apostli sõnade peale,

et meie neid, kes effituse sisse on sattunud, veame tafase waimuga parandama; ning et meie ka iseeneſte peale waadates üksteiſe loorimat kanname ja Kristuſe käſtu täidame.

Edaſi mõtelgu preeſter, et ta mitte oma enefe ärateenimise, waid Jumala armuande ja Kristuſe ſiſſeſeadmiſe läbi oma ameti peale kui preeſter teiſtele õnniſtufeſ ſeal ſeiſab, et kui Kristuſe teener tahetſe- jatele Jumalalt andekſandmiſt kuulutada. Need järgmiſed palwed wõiwad ka niſſuguteſt torbadel tarwitatud ſaada, kuſ ainult kuſatud ja mureliſſkudega tegemiſt on, ja pühalikku andekſandmiſt waja ei ole kuulutada.

Peale ſelle, kui preeſter oma ametiriided on ſelga pannud, peab ta enne, kui ta kiriku läheb, järgmiſt palwet pidama:

Dh halaſtaja Jumal, Kes ſina nõtra ja rumalat Oma wäe ja armu töö riiſtateſ walinud ja effiwaid, patuſeid inimeſi nende wendadele abiteſ ja ſiinitamiſeſ ſeadnud oled: kingi mulle, ſinu patuſele, kõlwatumale teenriſe, Oma taewaliku armu, et mina tõſiſes alandufeſ ja ſüdamel kurbtuſes ja ſellepeale mõteldeſ, kui tihti ma iſe olen patuſtanud, ſinu armu ja andekſandmiſe jõna kuulutateſ oma wenna üle, keſ ſinu waſtu on pattu teinud. Oma otſatu helduſe järele kingi meile Oma õnniſtufeſt ja laſe meid alati otſani kindlateſ jääda ſinu pühaſ riſtikoguduſes: Teſuſe Kristuſe, meie Iſſanda läbi.

A. Namen.

Kiriku õhtuwoolſes otſaſ (utſe juures) algab preeſter järgmiſe kõnega ka- hatſeja waſtu:

Et ſa Iſſandalt lahti ſaamiſt ja oma pattude andekſ andmiſt igatſed: annad ſina ka ſüdamel andekſ kõi- gile, keſ ſulle ülekohtuſ ehk waewa on teinud?

A. Iſſand on minu tunniſtaja, et mina neile andekſ annan, nõnda kui mina andekſandmiſt otſin.

Siis ütleb preeſter järgmiſed palwed ehk mõningad nendelſt:

Dh Iſſand, meie palume ſind, wõta meie aland- likku palumiſt armulikult kuulda ja kõikide peale armu heita, keſ ſinule eneſte ülekohtuſ tunniſtawad, et need,

kelle südametunnistus patu läbi koormatud on, Sinu armuliku andeksandmise läbi lahti peastetud saaks; Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Ära ole mitte kaugel meie palwetest, meie palume Sind, oh Issand, ja ära lasse Oma pikameelt mitte lõppeda selle Sinu sulase (ehk: ümmardaja j. n. e.) vastu. Paranda tema hinge ja waimu haawad ja anna temale andeks tema patud, et teda tema ülekohtud mitte kauem Sinust ei lahutaks, waid et tema edaspidi kõigest südamest Sinu poole hoiaks: Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

R. Amen.

Kõigewägewam Jumal, kes Sina Oma armu meie üleastumiste suuruse läbi mitte ära wõita ei lasse, waid pöörad ennast jälle kahjatsejate hüüdmise poole: waata maha, meie palume Sind, selle Sinu sulase peale, kes oma raskeid pattusid tunnistab ja ennast üsna Sinu halastuse hoolets heidab. Sest Sinu wõimuses on, meie pattusid ära pesta ja meie ülekohtuid andeks anda. Sina ei taha mitte patuse surma, waid et ta ennast ümber pööraks oma jumalakartmata elust ja elaks. Sina oled ütelnud, et rõem taewas on ühe patuse pärast, kes meelt parandab. Sellepärast palume meie Sind, anna andeks armulikult Oma sulasele, kes oma üleastumist tunnistab. Wõta teda vastu ja tröösti teda, kes oma patu koorma all on ära wäsinud, ja kingi temale Oma põhjatu helduse järele andeksandmist kohtu asemele, rõemu waewa asemele ja elu surma asemele. Kuule meid, halastaja Issa, Jeesuse Kristuse pärast.

R. Amen.

Issand Jeesus Kristus, elawa Jumala Poeg, Sina hea karjane, ilma wigata Tall, Kes Sina maailma patud kannad, Kes Sina meelt parandawa Mariale ja rõõmlile ristisambas weel tema wiimasel tunnil andeks andnud oled: halasta selle Sinu sulase peale ja anna temale andeks kõik tema ülekohtud ja üleastumised, mis tema tahes ehk tahtmata, teades ehk teadmata on teinud; kõik, milles saatan teda on eksitanud, ehk kus tema oma enese kurja südame wastupanemisele järele on käinud. Ja nüüd kingi temale Oma armu mööda niisugust waimulikku tema pattude wahetegemist, niisugust südame tõsist rõhutada olemist ja alandlikku ihaldamist Sinu halastuse järele, et tema oma hinge tõsises waimu kurbtuses Sinu ette wälja walada, kõik oma patud tunnistada ja andeksandmise armu saada wõiks, mis Sina asutanud oled, kui Sina Oma apostlitele meelewalla andsid pattusid andeks anda Sinu nimel; kes Sina igawese Issaga ja elawatstegewa Waimuga Üks elaw ja tõsine Jumal oled, kõrgeks kiidetud igaweste.

R. Amen.

Sellepeale loeb preester põlwti:

Taaweti laul 51.

Jumal ole mulle armuline j. n. e.

R. Amen.

Patutunnistus

uleb sellepeale, ääldud kahjätsejast, ehk tema palwe peale ja tema nimel preestrist, waata all lehekülj 237), kus juures need flamrite wahel olewad sõnad tuidas juhtumine on, maha jäewad.

Rõigewägewam Issa, taewa ja maa Issand, mina tunnistan Sinule (selle püha paiga peal ja) selle Sinu preestri ja Sinu ewangeliumi teenri juuresolekul kõik

oma patud, mis mina iganes Sinu vastu olen teinud ehk lubanud mõtete sõnade ja tegudega, kõik millega ma Sinu püha käskude ja Kristuse seaduse vastu kurja olen teinud.

Mina tunnistan Sinule oma südame meeltheitwat kurjust, kust kõikfugu kurjad mõtted ja teod on tulnud (abielurikkumine, hoorus, tapmine, wargus, ahnus, kurjus, kawalus, kiimalus, kade silm, Jumala toetamine, kõrkus, sõgedus). Sellepärast on Sinu wiha minu peale põlema süttinud, ja mina olen täna ilma wabanduseta Sinu ees. Mina ei ole truu ja tõsine olnud, mitte püha ega puhas. Mina ei ole alandlik, kannatlik, pikameelne, kasiin ega wiisakas olnud. Mina olen pattu teinud uhkuse ja wastupanemise läbi; mina olen pattu teinud hooletuse ja wiivitamise läbi. (Mina olen pattu teinud oma ihu liikmete ja oma waimu jõududega; need on minu kurjuse tööriistad olnud roojuse ja ülekohtu teenistuses.)

Aga iseäranis, oh Jumal, kahjatsen ja kurdan mina sügawaste neid pattusid, mis praegu minu südametunnistust ja meelt koormawad, ja mis mina Sinu preestri ees nimetanud olen (siin saawad need iseäranis pihitud patud nimetatud). — : Mina mõtlen nende asjade peale häbi ja waluga Sinu ees ja hüüan Sinu poole andeks andmise pärast: Jumal, ole mulle patusele armuline!

Jah, kõige minu pattude, ülekohtute ja üleastumiste pärast, mis mina Sinu armu läbi mäletan, põlgan mina järelostusega iseennast ja annan ennast üsna Sinu halastuse hooletaks; ka nende pärast, mis ma teadmatuse ja hooletuse läbi, oma südame rumaluse ja pimeduse läbi olen ära unustanud, mis aga Sulle, oh Issand, kõige südame tundja, küllalt teada on. Anna mulle need kõik andeks ja puhasta mind kõigest, Oma halastuse pärast. Kuule mind, oh Issand, Jeesuse Kristuse pärast,

Kes ristisambas furnud on minu pattude eest ja üles tõusnud on minu õigeks mõistmiseks, ja Kes nüüd alati Sinu juures elab ja minu eest palub.

A. Namen.

See sama patutunnistus süüendatult:

Rõigewägewam Issa, taewa ja maa Issand, mina tunnistan Sinule jelle Sinu preestri ja Sinu ewangeliumi teenri juuresolekul kõik oma patud, mis mina iganes Sinu wastu olen teinud ehk lubanud mõtete, sõnade ja tegudega; kõik millega mina Sinu püha käs-kude ja Kristuse seaduse wastu olen kurja teinud.

Mina tunnistan Sulle oma südamel meelheitwat kurjust, kust kõikjagu kurjad mõtted ja teod on tulnud, mispärast Sinu wiha minu peale põlema on süttinud ja ma olen täna ilma wabanduseta Sinu ees. Mina ei ole mitte truu ja tõsine olnud, mitte püha ja puhas olnud. Mina ei ole alandlik, kannatlik, pikameelne, kasiin ega wiisakas olnud. Mina olen pattu teinud uhkuse ja wastupanemise läbi, mina olen pattu teinud hooletuse ja wiiwituse läbi.

Aga iseäranis oh Jumal, tunnistan mina ja kur-dan sügawaste neid pattusid, mis praegu minu süda-metunnistust ja meelt koormawad, ja mis mina Sinu preestri ees nimetanud olen — nimelt (süü saawad need iseäranis pihtitud patud nimetatud ja siis edasi mindud nagu lehekülg 237 sest sammast mürgist peale)* — Mina mõtlen nende asjade peale häbi j. n. e.

Ütleb preester patutunnistust kahjatses nimel, siis peab see nõnda sündima:

Rõigewägewam Issa, taewa ja maa Issand, see Sinu sulane (ehk: ümmardaja j. n. e.) tunnistab Sinule

(selle pühapaiga peal) Sinu kõlwatuma teenri suu läbi
kõik oma patud, mis teia iganes Sinu wastu on teinud
ehk lubanud j. n. e.

Pattude andeksandmine,

tus juures preester kahjatseja ees seisab.

Kui meie eneste patud tunnistame, siis on Jumal
truu ja õiglane, et Tema meie patud andeks annab ja
puhastab meid kõigest ülekohtust.

Kui ta parema tõe kahjatseja pea üle wälja sirutab :

See Kõigewägewam Jumal, kõige inimeste Kralunas-
taja ja Õnnistegija, Kes Oma apostlitele meelewalla andis,
et kellele nemad patud andeks annawad, neile on need
andeks antud, ja mis nemad maa peal lahti peastawad,
peab ka taewas lahti olema. Tema pöörgu sinust ära
Oma wiha ja peastku sind igawesest hukatusest, mis sina
ära teeninud oled. Tema kinkigu sinule pattude andeks-
andmist Jeesuse Kristuse were läbi ja lunastagu sind nende
wäe ikkest. Tema andku sulle jälle Oma õnnistuse armu
ja rõemu ja kinnitagu sind Oma Püha Waimu läbi kind-
laks jääma Tema kartuses ja armastuses ja Tema püha
tahtmise sõnakuulmises, et sina jõuda wõiks Tema igaw-
eje riiki õigete ülestõusmises.

Oma täsi kahjatseja peale pannes.

See Kõigewägewam, halastaja Is-
sand ja Jumal kinkigu sinule Oma kõl-
watuma teenri teenistuse läbi täit
lahtilasckmist ja andeksandmist kõigest
pattudest, ülekohtutest ja üleastumis-
test ja kaotagu neid ära igaks ajaks:
Sja ja Poja ja Püha Waimu nimel.

R. Amen.

Pa l u g e m.

Oh Kõigehalastajam Jumal, Kes Sina Oma suurt halastust mööda nende patud ära võtad, kes neid tõsiselt kahetsuvad, ja nende peale enam ei mõtle: waata Oma armuliku filmaga jelle Sinu sulase (ehk ümmardaja j. n. e.) peale, kes Sinu andeksandmist otsinud on. Uuenda tema sees, armurikas Jsa, mis iganes tema liha nõtruse läbi ehk kuradi kawaluse ja wõimuse läbi häwitatud ehk rikitud oli. Hoiatada edaspidi Oma püha ristikoguduse ühenduses ja tee teda tugewaks alati Oma jumaliku elawastegewa Waimuga. Anna temale jälle Oma pale walgust, et tema Sind truuwilt teeniks kuni igawese eluni; Jeesuse Kristuse, meie Jssanda läbi.

A. Amen.

Sunnistamine.

Jumal Jsa õnnistagu sind; Jumal Poeg hoidku sind; Jumal Püha Waim walgustagu ja pühitsegu sind. Kristus, Jumala Poeg, hoidku sinu ihu ja peastku ära sinu hinge ja juhatagu sind igawese elusse.

Rahu olgu sinuga!

A. Amen.

Mine rahus ja ära tee mitte enam pattu.

Tähelepanemiseks: Pattude andeksandmine ei tanna mitte iseeneses jälle älesse seadmist püha-õhtu sööma ajale.

Surnumatmise seadlus.

Seda seadlust wõib ainult niisuguste jaoks tarwitada, kes ristikoguduse ofasaamises on surnud.

Teenistuse lord on järgmine: surnu tantakse esmalt kirikusse ja wiiakse sealt peale matmiseteenistust hauale. Kui mingil põhjusel wõimalik ei ole surnut kirikusse wiia, siis wõib teenistuse esimene järt leinamajas peetud saada. Kui wast wõimalik ei ole, et preester ametiriides olles surnut hauani saadaks, wõib isegi terve teenistus, tarwiliste muutustega, ja nimelt märkide : wahela paigutatud kohtade arajäämisega, leinamajas peetud saada.

Preestrid ja diaconid tulewad, niipalju kui neid juures olla wõib, kiriku usse wahel matuserongile oma ametiriides wastu.

Mina olen ülestõusmine ja elu, ütleb Issand. Kes Minu sisse usub, see peab elama, kui ta ka sureb; ja kes elab ja Minu sisse usub, see ei pea mitte igaweste ära surema.

Mina tean, et mu Lunastaja elab, ja Tema jääb wiimaseks põrmu peale seisma. Ja kuigi mu liha häwi-
neb, saan ma siiski sellesama liha sees Jumalat näha. Teda saan mina enesele õnnistuseks näha; jah, minu filmad saawad Teda näha ja ei keegi wõeras.

Meie ei ole ühtegi ilmale toonud; selge on, et meie midagi ei wõi maailmast ära wiia.

Issand on andnud, Issand on wõtnud; Issanda nimi olgu kiidetud.

(Siis peab teenistuse pidaja preester ja tema järele teised teenrid läbi kiriku pühapaiga juurde minema ja puusärt saatjatega järele tulema. Selle aja sees saab laulud.)

Taatweti laul

130 eht 51 eht 90.

Taatweti laulu lõpul:

Lase teda hingata Oma rahus * ja üles ärgata
rõemjaks ülestõusmijeks. Amen.

(Preestrid ja diaconid lähewad eneste harilikku istmetele pühas paigas: teenis-
tust pidajad jääwad lehtpaita seisima, kuna puusärt pühapaiga alumise astme juurde
toguduse ruumi maha saab pandud.)

Pärast Taatweti laulu tuleb.

Kirjatükk

(1. Kor. 15. 20—58).

Pärast kirjatüki ettelugemist wõib koosoljatele t d n e peetud saada, selle järele
ta üks passilik laul ja te re tu s, mis peale teenistus edasi läheb.

Palugem.

Oh Jumal, Kes Sina neile, kes Sind armasta-
wad, niisugused warandused walmistanud oled, mis kõi-
fideest soowidest üle lähewad: meie palume Sind, hoia

kõikide nende waimusid, kes uskus on magama läinud, tuni selle päewani, kus surelik põlw oma peale suremata põlwe wõtab, ja surm ära neelatakse elust. Kuule meid Jeesuse Kristuse pärast, kes surunud on meie pattude eest, ja elab ja walitseb Sinuga ja Püha Waimuga, Üks Jumal igaweste.

R. Amen.

Ehi Ennast, oh Issand Jeesus, Oma juure wäega, tule jälle ja walitse. Tule Oma rahwa keskele ja peasta meid; sest Sina üksi oled meie Arapeastija, Sina üksi oled ihu kui ka hinge Dnnistegija. Too Enesega ühes kõik, kes Sinu sees on magama läinud; ärata üles Oma surunud pühad ja anna neile nende ihud tagasi. Sest Sina oled ülestõusmine ja elu: meie palume Sind, ära peida mitte kauem Oma palet meie eest ära.

R. Amen.

(Müüd lähewad teenistuse pidajad preestrid ja teised teenrid surnuga haua juurde) Et ole see maa, kuhu see ihu pandud peab saama, mitte juba pühitsetud, siis pühitseb seda preester järgmiste sõnadega:

(* Palugem.

Waata maha, oh Jumal, selle meie toimetuse ja teenistuse peale, ja puhasta, † õnnista † ja pühitse † seda hauda, et see ihu, mis meie lootuses õndsas ülestõusmise peale siia maha matame, Jeesuse Kristuse ilmumisel kõige Oma pühadega igawese elu rõemule ligi saaks lastud; sellesama Jeesuse Kristuse meie Issanda läbi.

R. Amen. *)

Puusärgi haudalastmise juures eht leinakojas lauldakse eht böldakse :

Inimesel, kes naesest sündinud, * on lühikesed elupäewad, täis rahutust ja muret; ta tõuseb kui lilleke, ja lõigatakse ära, * ja põgeneb, nagu wari, ja ei jää mitte seisma.

Eht selle ajemel üks pasfiit laul laulu-raamatust. Selle peale ütleb preester tus juures ta, kui see hana juures sünnib, natuke mulda puufärgi peale wistab:

Et see selle Rõigewägewama Jumala meele pärast on olnud Tema suurt halastust mööda, meie äralahkunud wenda — (eht: öde j. n. e.) Oma juurde wõtta, siis anname meie nüüd tema ihu hauale: * muld mullale, tuhk tuhale, põrm põrmule; jes kindlas ja tõsises üles-tõusmise lootuses igawejeks eluks Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi, Kes meie halwa ihu muudab, et ta Tema äraseletatud ihu sarnajeks saaks, seda wäge mööda, millega Ta kõik wõib Enele alla heita.

R. Amen.

Selle peale wõib veel järgmist laulda eht ütelda:

Ma kuulsin häale taewast mulle ütlewat: * Kirjuta: Ündjad on need surnud, * kes Issandas surewad sest ajast; * tõeste ütleb Waim, et nemad peawad hingama omast waewast.

Palugem.

Issand, halasta meie peale:

R. Issand, halasta meie peale.

Kristus, halasta meie peale:

R. Kristus, halasta meie peale.

Issand, halasta meie peale:

R. Issand, halasta meie peale.

Meie Issa, Kes Sa oled taewas. Pühitsetud saagu Sinu nimi. Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündigu, kui taewas, nõnda ka maa peal. Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew. Ja anna meile andeks meie wõlad, kui meie andeks anname oma wõlglastele. Ja ära saada meid mitte kiusatuse sisse. Waid peasta meid ära kurjast. **R.** Amen.

Kõigewägewam Jumal, Kelle juures nende waimud elawad, kes Issandas siit ära lahkuwad, ja Kelle juures usklikkude hinged, peale selle kui nemad liha koormast on ära peastetud, rõemus ja õnnistuses wiibiwad, meie toome Sulle südamelikku tänu, selle meie wenna (ehk: õe) eest, keda Sina Oma head meelt mööda ära peastnud oled selle patuse maailma wiletsusest. Meie palume Sind, wõta Sina Omas armurikkas helduses Oma ärawalitute aru pea täiendada ja Oma riigi tulemist kiirendada, et meie kõikidega, kes tõsises uskus Sinu püha nime sisse lahkunud on, eneste lõpulikku täieksaamist ja õnnistust ihu, hinge ja waimu poolest kätte saaks Sinu igaweses austuses. Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi, kes elab ja walitseb Sinuga Püha Waimu ühenduses, Üks Jumal, igawesest ajast igaweste.

A. Amen.

Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm ja Jumala armastus ja Püha Waimu osasaamine olgu teie kõikidega.

A. Amen.

Pisujuhataja.

Üleüldine seadlus pühapäevaste ja igapäevaste teenistuste jaoks.

	Lht.
Seadus püha Eucharistia pühitsemiseks	3
Püha-õhtusöömaaja väljajagamine pühapäeval pärast lõunat	61
Hommitune Sumalateenistus	65
Püha-õhtusöömaaja väljajagamine pärast hommiku teenistust	81
Õhtune Sumalateenistus	84
Ennelõunased palved	101
Püha sakramenti ärakandmine pühapäeval pärast ennelõunast Sumalateenistust	107
Püha wee õnnistamise worm	108
Litania	109
Pärast lõunased palved	117
Lühem hommikune teenistus	123
Lühem õhtune teenistus	134

Läiendavad palve lisad pühade aegade- ja päevade jaoks.

Palved ja püha Eucharistia kolme suurte pühade eelajal	147
Aristuse tulemise ajal (18. kuni 23. detsembrini)	152
Jõulu laupäeval, 24. detsembril	156
Jõulupühäl	159
Jõulu oktavis	162
Jõsanda ümberlõikamisepäeval	162
Ümberlõikamise oktawist kuni Palmipuude pühani	165
Jeesusje templisse ettepanemise päeval	165
Palmipuude pühäl	167

	Lht.
Esmaspäeval, teisipäeval ja reednalal eune Ülestõusmise püha	168
Suurel Neljapäeval	169
Suurel Reedel	172
Waiksel Laupäeval	192
Kristuse Ülestõusmise pühal	196
Ülestõusmisepüha oktawist kuni Taewaminemise pühani . .	200
Taewaminemise pühal	200
Pühapäeval pärast Taewaminemise püha	204
Päew enne Nelipühi	205
Nelipühil	215
Atanasiuse usutunnistus	217
Nelipühi oktawis	220
1. novembril, kõikide pühade mälestusets	220

Eri-Jumalateenistuste seadlus.

Erapihti	233
Surnumatmise seadlus	240

